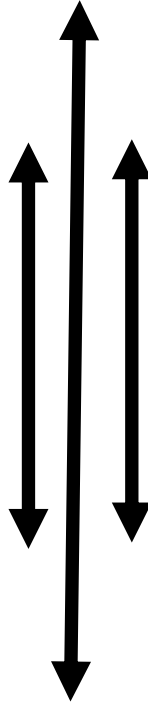

लैङ्गिक समानता, अपाङ्गता तथा सामाजिक समावेशिकरण परिक्षण

गेरुवा गाउँपालिका, बर्दिया

आर्थिक वर्ष २०८२/०८३

सहजिकरण

बास नेपाल नेपालगन्ज, बाँके

लैङ्गिक समानता, अपाङ्गता तथा सामाजिक समावेशिकरण परीक्षण

आर्थिक वर्ष २०८२/०८३

गेरुवा गाउँपालिका

प्राविधिक प्रतिवेदन

परिचय खण्ड

१. पृष्ठभूमि

नेपालको संविधानको धारा १८, समानताको हकमा सबै नागरिक कानूनको दृष्टिमा समान हुने, सामान्य कानूनको प्रयोगमा उत्पत्ति, धर्म, वर्ण, जात, जाति, लिङ्ग, शारीरिक अवस्था, अपाङ्गता, स्वास्थ्य स्थिति, वैवाहिक स्थिति, गर्भावस्था, आर्थिक अवस्था, भाषा वा क्षेत्र, वैचारिक आस्था वा यस्तै अन्य कुनै आधारमा भेदभाव नगर्ने व्यवस्था उल्लेख छ । धारा ३८ ले महिलालाई समान वंशीय अधिकार, सुरक्षित मातृत्व र प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी अधिकार, राज्यका सबै तहमा सहभागी हुने अधिकार, सम्पत्ति तथा पारिवारिक मामिला सम्बन्धी अधिकार, शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगार र सामाजिक सुरक्षामा सकारात्मक विभेदको व्यवस्था गरेको छ। त्यसै गरी महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका हिंसाजन्य कार्यहरूलाई कानून बमोजिम दण्डनीय हुने व्यवस्था गरेको छ। सामाजिक वा सांस्कृतिक दृष्टिले पिछडिएका महिला, दलित, आदिवासी जनजाति, मधेशी, थारू, मुस्लिम समुदाय, पिछडावर्ग, सीमान्तकृत, अल्पसङ्ख्यक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसङ्ख्यक, किसान, श्रमिक, उत्पीडित वा पिछडिएको क्षेत्रका नागरिक तथा आर्थिकरूपले विपन्न खस आर्य लगायत नागरिकको संरक्षण, सशक्तीकरण वा विकासका लागि कानून बमोजिम विशेष व्यवस्था गर्नसकिने विषय उल्लेख गरी समावेशी अवधारणालाई संविधानमा महत्वका साथ उल्लेख गरिएको छ। संवैधानिक व्यवस्थाहरूलाई कार्यान्वयन गर्ने दायित्व संघिय, प्रादेशिक तथा स्थानिय सरकारहरूको हकमा कानूनमा तोकिए अनुसार हुने गर्दछ ।

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले वडा समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार अन्तर्गत वडामा आर्थिक तथा सामाजिकरूपमा पछाडि परेका महिला, बालबालिका, दलित, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, जेष्ठ नागरिक, अल्पसंख्यक, सीमान्तकृत समुदायको अभिलेख राखी सामाजिक र आर्थिक उत्थान सम्बन्धी काम गर्ने व्यवस्था गरेको; विभिन्न समुदायबीच सामाजिक सद्भाव र सौहार्दता कायम गर्ने, बालविवाह, बहुविवाह, लैंगिक हिंसा, छुवाछुत, दहेज तथा दाइजो, हलिया प्रथा, छाउपडी, कमलरी प्रथा, बालश्रम, मानव बेचबवखन जस्ता सामाजिक कुरीति र अन्धविश्वासको अन्त्य गर्ने, गराउने व्यवस्था गरेको र स्थानीय तहको योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्दा महिला तथा पिछडिएको एवं लक्षित वर्गको सहभागिता र योजना छनौटमा महिला, बालबालिका तथा पिछडिएका वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने कार्यक्रममा जोड दिदै लैससास प्रवर्धन गर्ने लगायतको व्यवस्था उल्लेख गरेको छ ।

सन् २०१५ मा संयुक्त राष्ट्रसंघले २०१६ देखि २०३० सम्ममा हासिल गर्नुपर्ने दिगो विकासका १७ वटा लक्ष्य र १६९ वटा उप-लक्ष्यहरू पारित गरेको छ, यसलाई नेपालले पनि अनुमोदन गरेको छ । नेपालले त्यसलाई प्राप्त गर्न राष्ट्रिय लक्ष्यहरू समेत निर्धारण गरेको छ । दिगो विकासका लक्ष्यहरूले विशेष गरी हरेक व्यक्तिको

स्वाभिमान, स्वतन्त्रता, समानताका साथै भोक, गरीबीको अन्त्य गर्दै शिक्षित तथा स्वस्थ जीवनयापनको परिकल्पना गर्दछ । यसका साथै यी लक्ष्यहरूले गरिबीको रेखामुनी रहेका बालबालिका, किशोरकिशोरी, महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, लैङ्गिक तथा यौनीक अल्पसंख्यक, पछाडि पारिएका समुदायहरूको आवश्यकताहरूलाई समेट्ने उद्देश्य राखेको छ । चरम गरीबीको अन्त्य गर्न, असमानता हटाउन, विभेदसँग लड्न र पछाडि परेका व्यक्ति र समुहको द्रुत गतिमा प्रगति गर्नका लागि कोही पनि पछाडी नछुट्नु भन्ने मुख्य सिद्धान्तलाई दिगो विकासका लक्ष्यले अंगिकार गरेको छ । दिगो विकास लक्ष्यले व्यक्तिको मर्यादालाई विकासको मुख्य आधारको रूपमा स्थापित गरेको छ । कोहि पनि पछि नछुट्नु भन्ने अवधारणाले समावेशी र दिगो विकासका उपलब्धि र नतिजा प्राप्तिका लागि विशेषतः परम्परागत रूपमा सिमान्तकृत, विपन्न र जोखिम अवस्थामा रहेका व्यक्ति र समुहलाई विकासको प्रकृत्यामा ल्याउने कुराको सुनिश्चितता गर्दछ । दिगो विकास लक्ष्य सामाजिक, आर्थिक र वातावरणीय विकासको एक विश्वव्यापी अवधारणा हो । सन् २०३० सम्ममा सबै प्रकारका विभेदहरूको अन्त्य गरी समानता र न्यायमा आधारित समाजको आधार तयार गर्न आवश्यक पर्ने लक्ष्यहरू राखिएका छन् । दिगो विकासका लक्ष्यहरूले समानता र न्यायमा आधारित समाज, मानव, पृथ्वी, समृद्धि, शान्ति जस्ता सवालहरूको साभेदारी मार्फत संभव छ भनी प्रतिबद्धता जनाएको छ । लक्ष्य नं. ५ लैङ्गिक समानता संग सम्बन्धितछ तर पनि लैङ्गिक समानता सबै लक्ष्यहरूमा मूलप्रवाहीकरण गरिएको छ ।

पन्ध्रौँ राष्ट्रिय योजना (२०७६/०७७ - २०८०/०८१) मा (क) लैङ्गिक समानता तथा महिला सशक्तिकरण, (ख) बालबालिका तथा किशोरकिशोरी (ग) जेष्ठ नागरिक (घ) अपाङ्गता भएका व्यक्ति (ङ) सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण (च) समावेशीकरण लगायतका विषयहरूलाई छुट्टै शिर्षकका रूपमा राखिएको छ ।

संविधानद्वारा प्रदत्त हकहरूको कार्यान्वयन गर्न तथा समानुपातिक समावेशीका आधारमा राज्य संरचनाका सबै अङ्गहरूमा महिला, दलित, आदिवासी जनजाति, मधेशी, मजदूर, किसान, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, पिछडिएका वर्ग र क्षेत्र सबैलाई सहभागी गराउने संवैधानिक व्यवस्था गरिएको परिप्रेक्ष्यमा सामाजिक विविधता बीचको असमानता, सामाजिक बञ्चितिकरणका कारण सामाजिक समूहको विकास सूचकहरूमा भएको कमजोर अवस्था र सामाजिक, आर्थिक तथा प्रशासनिक क्षेत्रमा रहेको पहुँचको अन्तरलाई न्यून गर्न आवश्यक रहेको देखिन्छ ।

२. अध्ययनको महत्त्व

स्थानीय तहहरूमा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको अवस्था कस्तो छ, सुधार गर्न पर्ने पक्षहरू के के रहेका छन् र त्यसका लागि के के गर्न आवश्यक छ भनेर विधिवत रूपमा लेखाजोखा गर्न वार्षिकरूपमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण गर्न पर्ने व्यवस्था लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण दिग्दर्शन, २०७८ ले गरेको छ । स्थानीय तहले वस्ति स्तरबाट योजनाहरूको छनौट देखि प्राथमिकिकरण गर्ने समेतका हरेक चरणहरूमा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणलाई मूलप्रवाहिकरण गरी कार्यान्वयन गरिनु पर्ने र त्यस अनुसारका क्रियाकलापहरूमा प्रभावकारिता ल्याउनको लागि पनि लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणपरिक्षणको आवश्यकता रहेको छ । नेपालको संविधानको प्रस्तावनामा वर्गीय, जातीय, क्षेत्रीय, भाषिक, धार्मिक, लैङ्गिक विभेद र सबै

प्रकारका जातीय छुवाछूतको अन्त्य गर्ने तथा आर्थिक समानता, समृद्धि र सामाजिक न्याय सुनिश्चित गर्न समानुपातिक समावेशी र सहभागितामूलक सिद्धान्तका आधारमा समतामूलक समाजको निर्माण गर्ने संकल्प गरेको छ र त्यसलाई व्यवहारमा उतार्न पनि लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण आवश्यक छ । त्यसै सन्दर्भमा यस राजापुर नगरपालिकाले तर्जुमा गर्ने नीति, कार्यक्रम तथा बजेट, वार्षिक योजना तर्जुमा प्रकृया, आयोजना व्यवस्थापन तथा कार्यान्वयन, र अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गर्ने क्रममा संघीय, प्रदेश तथा स्थानीय सरकारले अवलम्बन गरेको राष्ट्रिय तथा प्रादेशिक नीति बमोजिम तय भएका लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्बन्धि कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयन के कस्तो अवस्थामा रहेको छ, के कस्ता पक्षहरू राम्रा छन्, के कस्ता पक्षहरू सुधार गर्नु पर्ने हुनसक्छन् र कस्ता खालको कार्यक्रमहरू तर्जुमा गर्दा लैससास सम्बन्धि सवालहरू सम्बोधन गर्न सकिन्छ, भनेर लेखाजोखा गरीकार्ययोजना बनाएर कार्यान्वयन गर्नको लागि बर्दिया जिल्लाको गेरुवा गाउँपालिकाको लैङ्गिक समानता, अपाङ्गता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण सम्पन्न भएको छ ।

३. लैङ्गिक समानता, अपाङ्गता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणका उद्देश्यहरू

- नेपालको संविधान २०७२, स्थानीय सरकार संञ्चालन ऐन २०७४ मा भएको व्यवस्था र लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण परीक्षण दिग्दर्शन, २०७८ ले गरेको व्यवस्था बमोजिम राजापुर गाउँपालिकाले अङ्गीकार गरेको नीतिगत व्यवस्था र यसको कार्यान्वयनको अवस्थाको अवस्था स्व-विश्लेषण गर्ने ।
- गेरुवा गाउँपालिका भित्र लैससास कार्यान्वयनको वर्तमान अवस्थाको विश्लेषण गर्ने ।
- गेरुवा गाउँपालिकाको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रममा लैससासका सवालहरूलाई समेट्ने ।
- गेरुवा गाउँपालिकाको लैससास सम्बन्धित सबल पक्षहरूलाई थप प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने ।
- गेरुवा गाउँपालिकाको लैससास सम्बन्धि सुधार गर्नु पर्ने पक्षहरूलाई विषेश कार्ययोजना बनाएर सम्बोधन गर्ने ।
- गेरुवा गाउँपालिकाको ऐन, नियम, नियावली, नीति तथा कार्यक्रमहरूलाई लैससास मैत्री बनाउने ।
- सुधारका लागि तयार गरिएको योजनालाई कार्यान्वयन गर्न नीति, कार्यक्रम तथा बजेटले सम्बोधन गर्न गाउँपालिकाबाट प्रतिबद्धता जाहेर गर्ने ।
- गाउँपालिकामा लैससास परीक्षण पद्धति स्थापित गरी लैससासमैत्री स्थानीय शासन प्रवर्द्धन गर्ने ।

४. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणले समेट्ने क्षेत्र

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण गर्दा गाउँपालिकामा उपलब्ध विभिन्न दस्तावेजहरूको अध्ययन गरिएको थियो । गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम, वार्षिक योजना तथा विभिन्न क्षेत्रगत कार्यक्रमहरूले लैससासलाई कति सम्म सम्बोधन गरेको छ, भनेर अध्ययन गरिएको थियो । लैङ्गिक समताको सिद्धान्त, पुरुष समविकासको सिद्धान्त, समावेशीकरणको सिद्धान्त तथा लैङ्गिक उत्तरदायित्वको सिद्धान्तलाई नगरपालिकाको नीति तथा कार्यक्रमबाट आत्मसात गरिएको वा गरिनु पर्ने विषयहरूको अध्ययनको क्रममा खोजी भएको थियो । लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण परीक्षण

दिग्दर्शन, २०७८ ले तोकेका ५ क्षेत्रहरू (मुख्य सूचकहरू) मा नीति, कानून, योजना, संस्थागत व्यवस्थापन, मानव संसाधन तथा क्षमता विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन तथा उत्तरदायित्व मूल विषय क्षेत्रहरू थिए । यी क्षेत्र भित्र पर्ने २२ वटा उपक्षेत्रहरू यस लैससास परिक्षणका क्षेत्रहरू रहेका छन् । जसलाई निम्नानुसारको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ :

मुख्य सूचकहरू	उपसूचकहरू	पूर्णाङ्क
नीति, कानून, योजना	नीति र कानूनमा समावेशिता र सहभागिता	८
	योजना तर्जुमा तथा कार्यन्वयन	८
	बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	४
संस्थागत व्यवस्था	कर्मचारी पदाधिकारी तथा प्रतिनिधित्व	४
	कार्यप्रणाली समावेशि	४
	समिति उपसमिति र कार्यदलमा प्रतिनिधित्व	४
	वित्त व्यवस्थापन प्रणालिमा समावेशि	४
	तथ्यांक संकलन तथा व्यवस्थापन	४
मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	८
	अनौपचारिक मूल्य मान्यता र कुसंस्कार विरुद्ध जनचेतना	४
	कानूनी साक्षरता	४
	विपत व्यवस्थापनामा समावेशिता	४
सेवा प्रवाह	पूर्वाधार विकास	४
	प्रजनन स्वास्थ्य	४
	शिक्षा कार्यक्रम	४
	खानेपानि तथा सरसफाई	४
	स्वरोजगार तथा आयआजैन र वजार व्यवस्थापन	४
सुशासन तथा उत्तरदायित्व	सुशासन	४
	उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता	४
	सूचना तथा संचार	४
	अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	४
	समन्वय र सम्बन्ध विस्तार	४

५. लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण विधि तथा तरिका:

लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणका लागि यस गाउँपालिकासँग प्रारम्भिक समन्वय पश्चात गाउँपालिकामा गएर लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण दिग्दर्शन २०७८ मा उल्लेख भए अनुसार ३ वटा चरणहरू पार गरि कार्य सम्पन्न गरिएको थियो ।

(क) **तयारी चरण:** यस चरणमा सहजकर्ताहरु गाउँपालिकामा गएर अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत, कार्यपालिका, विभिन्न समिति संयोजक र शाखा प्रमुखसँग छलफल गरि नगरपालिकामा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण सम्बन्धमा अभिमूखिकरण गर्न मिति, स्थान र सहभागी तय गर्ने कार्य गरियो । त्यसै अनुसार मिति २०८३ असार १७ र १९ गतेका दिन अभिमूखिकरण तथा परीक्षणको कार्य सम्पन्न भएको थियो । सो कार्यक्रममा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणको अवधारणा, महत्व तथा प्रकृत्यामाथि छलफल गरिएको थियो । २०८३ असार १७ गते गाउँपालिका अध्यक्ष जमान सिंह केसीको अध्यक्षतामा भएको अभिमूखिकरणमा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणका लागि आवश्यक पर्ने दस्तावेजहरु संकलन गर्ने, परिक्षण कार्य सुरु गर्ने मिति तोक्ने लगायतका निर्णयहरु गरेको थियो । भने बैठकले लैंगिक समानता, अपांगता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण सहजिकरणका लागि गाउँपालिकाका सामाजिक विकास समिति संयोजक निर्मल चौधरीको संयोजकत्वमा लैसअसास कार्यदल गठन गरेको थियो ।

यसका साथै गाउँपालिकाबाट वार्षिक योजना, क्षेत्रगत योजना, वार्षिक प्रतिवेदन, आर्थिक प्रतिवेदन, चौमासिक/वार्षिक समिक्षा, विकास बुलेटिन, नगर प्रोफाइल आदि दस्तावेजहरु संकलन गरिएका थिए । यी दस्तावेजहरु अध्ययन गरि कार्यान्वयन चरणमा छलफल गर्ने र सहभागीहरुलाई संकेतहरुमा अंक प्रदान गर्न सहज हुने गरि परिक्षण गर्न तयारी गरिएको थियो ।

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण कार्यदल :

क्र.सं.	नाम	पद	कैफियत
१	श्री निर्मल चौधरी	संयोजक	सामाजिक विकास समिति संयोजक
२	श्री सुदिप सिग्देल	सदस्य	लेखा शाखा
३	श्री कुन नारायण चौधरी	सदस्य	योजना शाखा
४	श्री नवराज अधिकारी	सदस्य	शिक्षा शाखा
५	श्री रमा पुन मगर	सदस्य	महिला तथा बालबालिका शाखा
६	श्री नारायण प्रशाद भण्डारी	सदस्य	अपांगता सञ्जाल
७	श्री हेमराज भट्ट	विषय विज्ञ	बास नेपाल

(ख) **कार्यान्वयन चरण:** कार्यान्वयन चरणमा निम्नानुसारका प्रकृयाहरु अपनाइएको थियो :

- **प्रारम्भिक सूचना संकलन:** गाउँपालिकामा लैंगिक समानता, अपांगता र सामाजिक समावेशीकरणका लागि भए गरेका कार्य प्रगतिहरुका विषयमा जानकारी लिनका लागि सहजकर्ताले अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, सामाजिक विकास समिति, सामाजिक विकास शाखा, योजना शाखा, महिला बालबालिका शाखा र अन्य शाखा प्रमुखसँग प्रत्यक्ष छलफल गरि सूचनाहरु संकलन गरिएका थिए ।
- **लक्षित वर्गसँग छलफल:** गाउँपालिकाले विकासमूलक गतिविधिहरु सञ्चालन गर्ने क्रममा महिला, बालबालिका र अन्य लक्षित वर्गलाई के कसरी समेटेर लिएको छ भन्ने विषयमा जानकारी लिनका लागि

स्थानीय तहका दलित महिला सदस्य, महिला तथा बालबालिकाको क्षेत्र हेर्ने सम्पर्क व्यक्तिसँग छलफल गरिएको थियो । उनिहरूसँग लक्षित वर्गलाई विकासको मूलधारमा ल्याउनका लागि भइरहेका पहलहरूका विषयमा परिक्षणका सूचकहरूमा आधारित रहेर छलफल भएको थियो ।

- **कार्यशाला सञ्चालन** गाउँपालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरू र पदाधिकारीहरूसँग अन्तरक्रियात्मक छलफल गर्ने र सो को आधारमा सहभागीहरूले लैंगिक परिक्षण गर्ने उद्देश्यले प्रमुख सहजकर्ताको नेतृत्वमा कार्यशाला सञ्चालन गरिएको थियो । यसका लागि सबै सहभागीहरूलाई प्रशिक्षण दिएर उनिहरूलाई लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण दिग्दर्शन २०७८ ले व्यवस्था गरेअनुसार लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण किन र कसरी भन्ने विषयमा अनुशिक्षण गरिएको थियो ।
- **प्रश्नावलीहरूमा अंक प्रदान:** लैंगिक समानता, अपाङ्गता तथा सामाजिक समावेशीकरण दिग्दर्शन २०७८ अनुरूपका १०० वटा सूचकहरू उपर छलफल गरि सहमतिमा अंक प्रदान गर्न सहजीकरण गरिएको थियो । प्रश्नावली उपर छलफल गर्दा १, ०.५ वा ० अंक प्रदान गरेमा त्यसलाई प्रमाणीत गर्न आवश्यक पर्ने दस्तावेजहरू के के हुन भन्ने विषयमा सहजकर्ताहरूले स्पष्टरूपमा सहजीकरण गरेका थिए र त्यसै अनुसार प्रमाण संकलन गरिएको थियो ।
- **माकुरी जालो तथा स्तम्भ चित्र तयार:** अंक प्रदान गरे पश्चात उनीहरूले प्राप्त अंकको आधारमा माकुरी जालो तथा स्तम्भ चित्र तयार गरिएको थियो र सोको आधारमा सहभागीहरूलाई लैंगिक समानता, अपाङ्गता तथा सामाजिक समावेशीकरणको क्षेत्रमा गाउँपालिकाले गरेका पहलहरूमा आधारित भइ सवल पक्ष, सुधारात्मक पक्षको विश्लेषण गरिएको थियो ।
- **SWOT विश्लेषण:** लैंगिक समानता, अपाङ्गता तथा सामाजिक समावेशीकरणका क्षेत्रमा गाउँपालिकामा भएका अभ्यासहरूमा सवल पक्ष, सुधारात्मक पक्ष, अवसर र चुनौतीहरूका विषयमा समूह छलफल गरिएको थियो ।
- **कार्ययोजना तयारी:** लैंगिक समानता, अपाङ्गता तथा सामाजिक समावेशीकरणमा अनुसार आगामी दिनमा गर्ने कार्ययोजना तयार माकुरी जालोमा प्राप्त परिणामका आधारमा सवल पक्षहरूलाई अझ राम्रो गर्दै जाने र सुधार गर्नु पर्ने पक्षलाई समेट्ने गरि वार्षिक कार्ययोजना तयार गरिएको छ । यस कार्ययोजनामा गर्नु पर्ने काम, जिम्मेवारी, समय र थप दायित्व आवश्यक पर्ने वा नपर्ने कुरा उल्लेख गरिएको थियो ।

(ग) **प्रतिवेदन चरण:** परिक्षणको क्रममा सहभागीहरूले प्रश्नावलीहरूमा दिएको अंकको आधारमा तयार गरिएको माकुरी जालो स्तम्भ चित्र समेतको नतिजालाई सबै जनप्रतिनिधि, कर्मचारी तथा सरोकारवालाहरू बिच प्रस्तुत गरिएको थियो । त्यसै क्रममा सवल पक्ष र सुधारात्मक पक्षहरूलाई औल्याइ सवल पक्षहरूलाई अझ राम्रोसँग अगाडि बढाउन र सुधारात्मक पक्षहरूलाई कार्यान्वय गर्नका लागि काम, जिम्मेवारी, समय सीमा समेत उल्लेख गरी तयार गरेको कार्ययोजना उपर अन्तिम रूप दिन छलफल गरियो । प्रस्तुत नतिजा तथा कार्ययोजनालाई लैंगिक समानता, अपाङ्गता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिको बैठकले अनुमोदन गरेको थियो । त्यसकै आधारमा समग्र लैंगिक समानता, अपाङ्गता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणको प्रक्रियालाई दस्तावेजीकरण गर्ने उद्देश्यले कार्य सम्पन्न प्राविधिक प्रतिवेदन तयार गरियो ।

६. लैङ्गिक परिक्षणका सहभागिहरु

गेरुवा गाउँपालिकाको लैङ्गिक समानता, अपाङ्गता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण गर्ने क्रममा जम्मा ४० जना सहभागिहरुले सहभागिता जनाएका थिए । जसमा जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरुको सहभागिता रहेको थियो ।

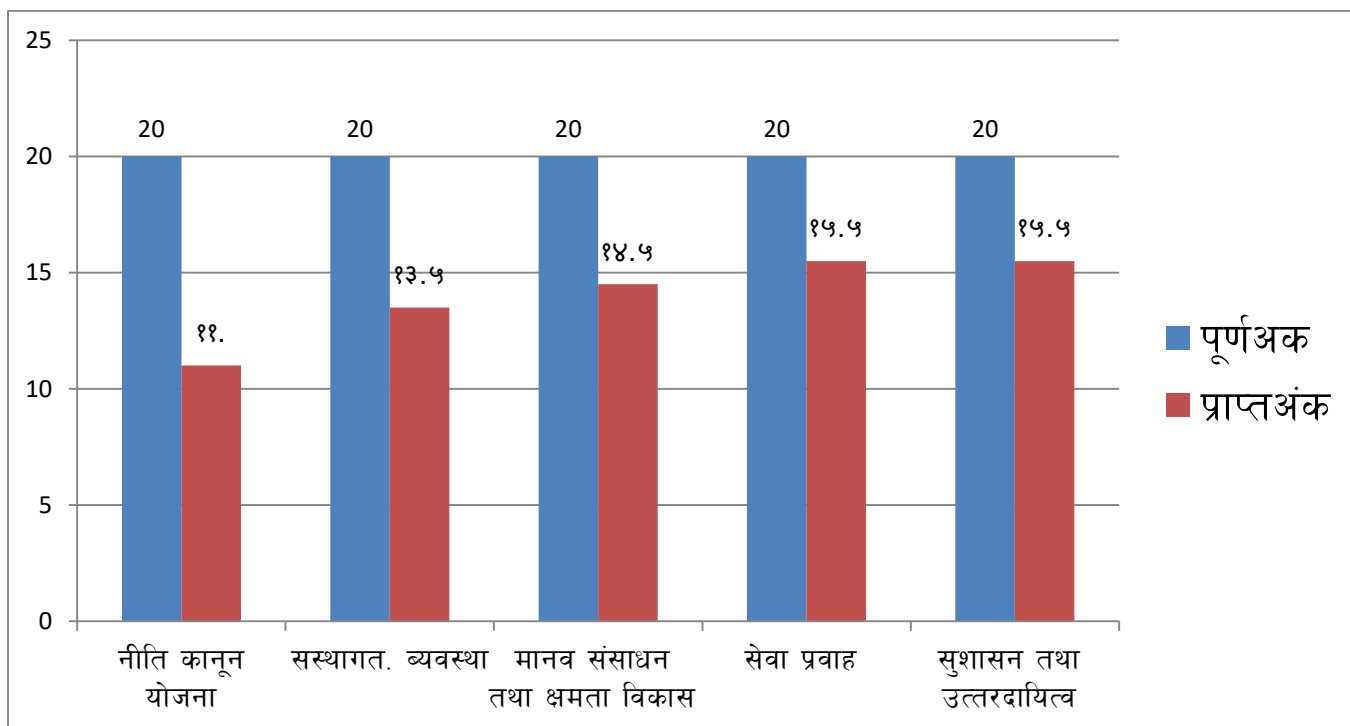
तथ्यांक प्रस्तुतिकरण खण्ड

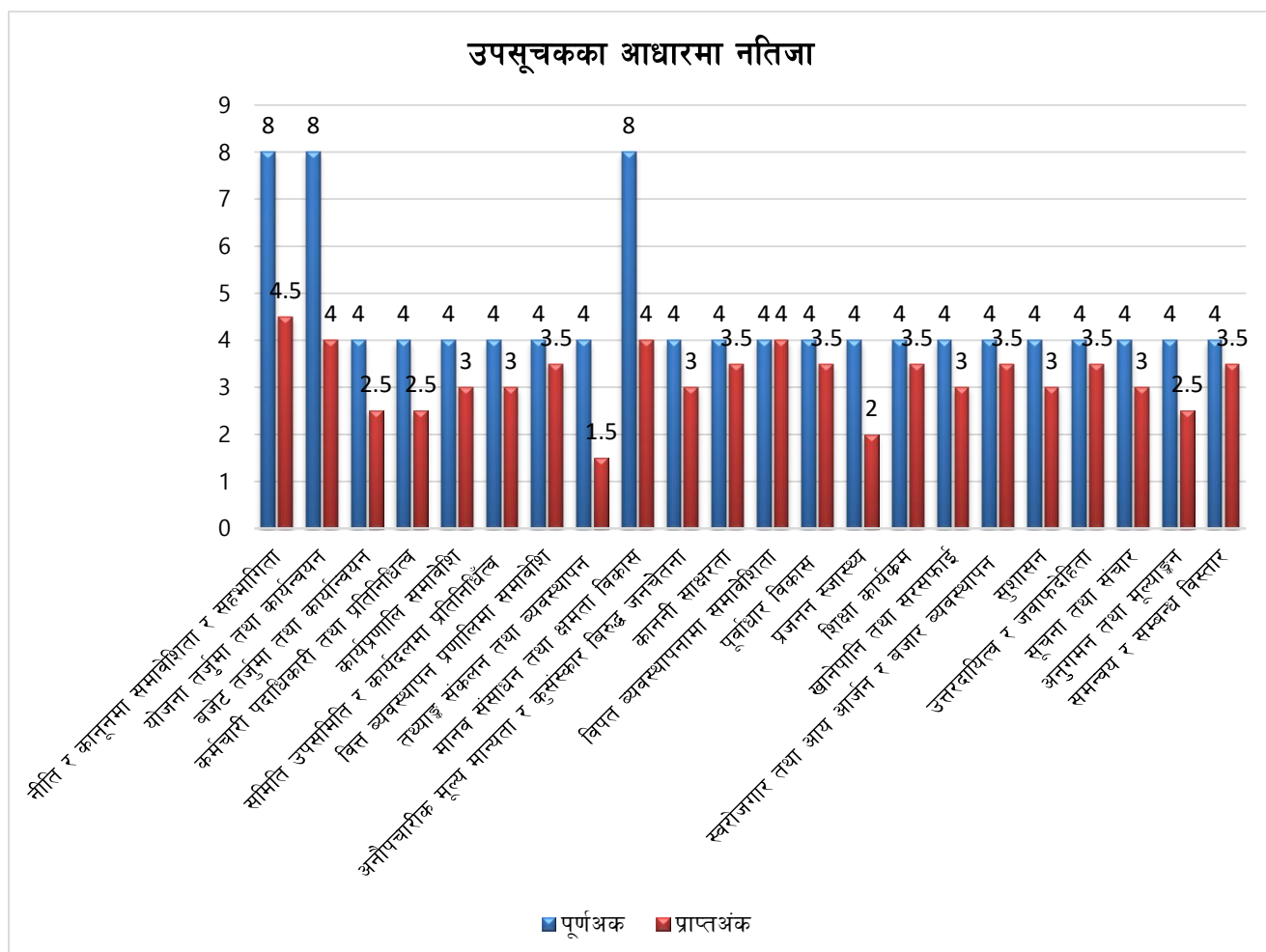
७ तथ्यांक प्रस्तुतिकरण र व्याख्या

गेरुवा गाउँपालिकाको लैङ्गिक समानता, अपाङ्गता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण गरिसके पश्चात प्रमुख ५ वटा मूल विषय र २२ वटा उपविषयका १०० वटा सूचकहरुले प्राप्त गरेको अंक सहितको नतिजा प्रस्तुत गरिएको थियो । २०८३ असार १९ गते गाउँपालिका अध्यक्ष जमान सिंह केसीको अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रममा लैससास परीक्षक हेमराज भट्ट र माधव कुमार कार्कीले परीक्षणको नतिजा प्रस्तुत गरेका थिए । परीक्षणको क्रममा प्राप्त अंक र नतिजामाथी विश्लेषण गरि छलफल गरिएको थियो । यस आधारमा लैङ्गिक समानता, अपाङ्गता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणमा पालिकाको अवस्था यस प्रकार देखिएको छ भने सूचकहरु र त्यसमा प्राप्त अंक विवरण अनुसूची खण्डमा राखिएको छ । स्तम्भ चित्रमा समान २० पूर्णाङ्क रहेको ५ ओटा मुख्य सूचक मध्ये सबै भन्दा बढि अंकभार सेवा प्रवाह र सुशासन तथा उत्तरदायित्व १५.५ अंक देखिन्छ भने सबै भन्दा कम अंकभार नीति कानून योजनामा देखिन्छ । नीति तथा कानूनमा, ११ अंक, संस्थागत व्यवस्थामा १३.५ अंक, मानव संसाधन तथा क्षमता विकासमा १४.५ अंक, सेवा प्रवाहमा १५.५ अंक र सुशासन तथा उत्तरदायित्वमा १५.५ अंक प्राप्त भएको छ ।

५ वटा मुख्य सूचक र २२ वटा सहायक सूचकले प्राप्त गरेको अंक निम्न स्तम्भ चित्रमा देखाइएको छ ।

स्तम्भ चित्र नं. १ मुख्य सूचकमा प्राप्ताङ्क

यो स्तम्भ अनुसार पालिकाले सबै भन्दा अधिक अंक विपत व्यवस्थापनमा समावेशिताले प्राप्त गरेको छ भने औषतमा, वित्त व्यवस्थापन प्रणालीमा समावेशिता, कानूनी साक्षरता, शिक्षा, स्वरोजगार तथा आयआर्जन, उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता, समन्वय र सम्बन्ध विस्तारले राम्रो अंक प्राप्त गरेको छ । पालिकाले नीति र कानूनमा समावेशिता र सहभागिता, बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन, कर्मचारी पदाधिकारी तथा प्रतिनिधित्व, तथ्यांक संकलन तथा व्यवस्थापन, प्रजनन स्वास्थ्य, अनुगमन र मूल्यांकनमा सुधार गर्नु पर्ने देखिन्छ ।

विश्लेषण खण्ड

८. लैङ्गिक परीक्षणको विश्लेषणका औजारहरू

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणका लागि दिग्दर्शनमा उल्लेख गरिएका प्रमुख ५ वटा मूल विषयवस्तु र ती विषयवस्तुका पनि थप २२ उपविषय वस्तुका १०० सूचकहरूमा सहभागीहरूले उपलब्ध गराएको अंकका आधारमा प्राप्त गरेको अंकलाई विश्लेषण गरिएको थियो । ती सूचकहरूमा अंक प्रदान गर्दा सहभागीहरूले कस्तो अवस्थामा पूर्णाङ्क अर्थात १ अंक दिने, कस्तो अवस्थामा ०.५ अंक दिने र कस्तो अवस्थामा ० अंक दिने भन्ने विषयमा सहभागीहरूलाई स्पष्ट हुने गरि अभिमुखिकरणमासिकाइएको हुँदा अंक प्रदान गर्ने प्रणाली व्यवस्थित भएको थियो । अंक प्रदान गर्दा त्यसलाई प्रमाणीत गर्ने आधार समेतको अध्ययन गरिएको थियो । यसरी सहभागीहरूले सबै सूचकहरूमा प्रदान गरेको अंकको आधारमा ५ वटा विषयलाई र २२ वटा विषयलाई समेटेर अलग अलग माकुरी जालो चित्रमा प्रस्तुत गरिएको थियो । त्यसैलाई स्तम्भ चित्रमा पनि प्रस्तुत गरिएको थियो । यसका अतिरिक्त नगरपालिकाले लैङ्गिक समानता

तथा सामाजिक समावेशीकरणको क्षेत्रमा के कस्ता कामहरु गरिरहेको छ र अब अरु के कस्ता कामहरु गर्न सकेको खण्डमा नगरपालिकालाई लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण मैत्री बनाउन सकिन्छ भन्ने कुरा पत्ता लगाउन SWOT विश्लेषणको अभ्यासलाई पनि लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणको औजारको रूपमा प्रयोग गरिएको थियो । यसरी विश्लेषणका मुख्य आधारहरुमा १०० वटा सूचकहरुमा प्राप्त प्रमाणका आधारमा अंक प्रदान गर्नु र सबल पक्ष, सुधार गर्न पर्ने पक्ष, अवसर र चुनौतिहरुको विश्लेषण गरी सुधार गर्न पर्ने पक्षहरुलाई सुधार गर्न कार्ययोजना बनाएर लागु गर्ने प्रतिबद्धता रहेका छन् ।

मुख्य उपलब्धि खण्ड (Findings)

९. लैससास परीक्षण विधिबाट देखिएका लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको अवस्था

९.१ परीक्षण पश्चात प्रमुख सूचकहरूले प्राप्त गरेको अंकको लेखाजोखा

लैससास परीक्षण पश्चात ५ वटा मूल विषय र २२ वटा उपविषयका १०० वटा सूचकहरूले प्राप्त गरेको अंकलाई विश्लेषण गरि छलफल गरिएको थियो । यस आधारमा लैंगिक परीक्षणमा पालिकाको अवस्था यस प्रकार देखिएको छ :

तालिका नं. १ सूचक र प्राप्ताङ्क

क्र.सं.	सूचकहरू तथा उप सूचकहरू	पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क
१	१.१.१, १.१.३, १.१.४, १.१.६, १.२.२, १.२.३, १.२.४, १.२.६, १.२.७, १.२.८, १.३.४	२०	११
२	२.१.१, २.१.२, २.१.३, २.२.२, २.२.३, २.३.१, २.३.३, २.४.१, २.४.२, २.४.३, २.५.१, २.५.२, २.५.३, २.५.४,	२०	१३.५
३	३.१.५, ३.१.६, ३.१.७, ३.२.१, ३.२.३, ३.२.४, ३.३.३, ३.३.४, ३.४.१, ३.४.२	२०	१४.५
४	४.१.१, ४.१.२, ४.१.३, ४.२.१, ४.२.२, ४.२.३, ४.३.२, ४.३.३, ४.३.४, ४.४.१, ४.४.२, ४.४.३, ४.५.१, ४.५.३	२०	१५.५
५	५.१.१, ५.१.४, ५.२.१, ५.२.२, ५.३.१, ५.३.२, ५.३.३, ५.४.१, ५.५.१	२०	१५.५
	कुल		७०

गेरुवा गाउँपालिकाको लैंगिक समानता, अपाङ्गता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण गरिसके पश्चात प्रमुख ५ वटा मूल विषय र २२ वटा उपविषयका १०० वटा सूचकहरूले प्राप्त गरेको अंकलाई विश्लेषण गरि छलफल गरिएको थियो । यस आधारमा लैससास परीक्षणमा पालिकाको निम्न अनुसार अंक प्राप्त गरेको छ :

तालिका नं. २ मुख्य सूचकमा प्राप्ताङ्क

क्र.सं.	मुख्य सूचकहरू	पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क
१	नीति कानून योजना	२०	११
२	संस्थागत व्यवस्था	२०	१३.५
३	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	२०	१४.५
४	सेवा प्रवाह	२०	१५.५
५	सुशासन तथा उत्तरदायित्व	२०	१५.५

	जम्मा	१००	७०
--	-------	-----	----

माथिको तालिका अनुसार यस पालिकाले कुल जम्मा १०० अंकमा ७० अंक प्राप्त गरेको छ । यसरी सबै भन्दा धेरै सेवा प्रवाह र सशासन तथा उत्तरदायित्व १५.५ अंक रहेको छ भने सबै भन्दा कम नीति कानून योजना कार्यान्वयनमा ११ अंक रहेको छ । यस तथ्यांकका अनुसार पालिकाको सबल पक्षमा कार्यालयको सेवा प्रवाह र सुशासन तथा उत्तरदायित्व रहेको देखिन्छ । पालिकाले सेवाग्राही मैत्री अवधारणालाई अवलम्बन गरेर कार्य गरेको देखिन्छ । पालिकाको सेवा प्रवाहलाई आम नागरिक सम्म पुर्याउन सामाजिक जवाफदेहिताका औजारहरुको प्रयोग र प्रविधिको उपयोग गरेको देखिन्छ । यसैगरी युवाहरुकालागि रोजगार मुलक लोक सेवा तयारी कक्षाहरु सञ्चालन गर्नुकासाथै विभिन्न क्षमता अभिवृद्धस्का कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरेको पाइन्छ । लैंगिक हिंसा र बिसंगती विरुद्धका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरेको पाइन्छ भने, नीति तथा निर्देशिका अनुरूप समावेसिता र दस्तावेजीकरणमा ध्यान दिनु पर्ने देखिन्छ ।

उपसूचकमा प्राप्ताङ्क

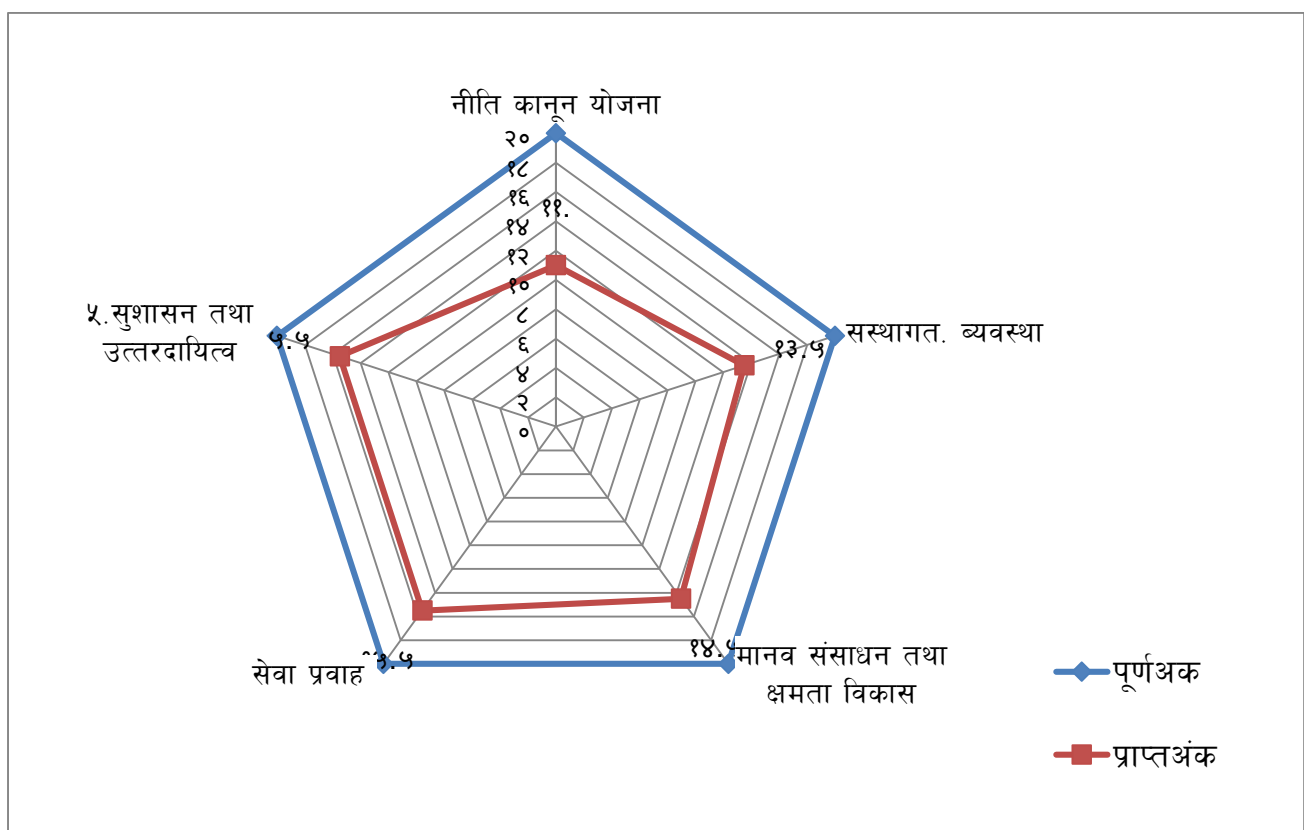
५ ओटा मुख्य सूचकमा रहेको २२ ओटा उपसूचकहरुमा लैससास परीक्षण पश्चात प्राप्ताङ्क निम्न तालिकामा छ :

तालिका नं. ३ उपसूचकमा प्राप्ताङ्क

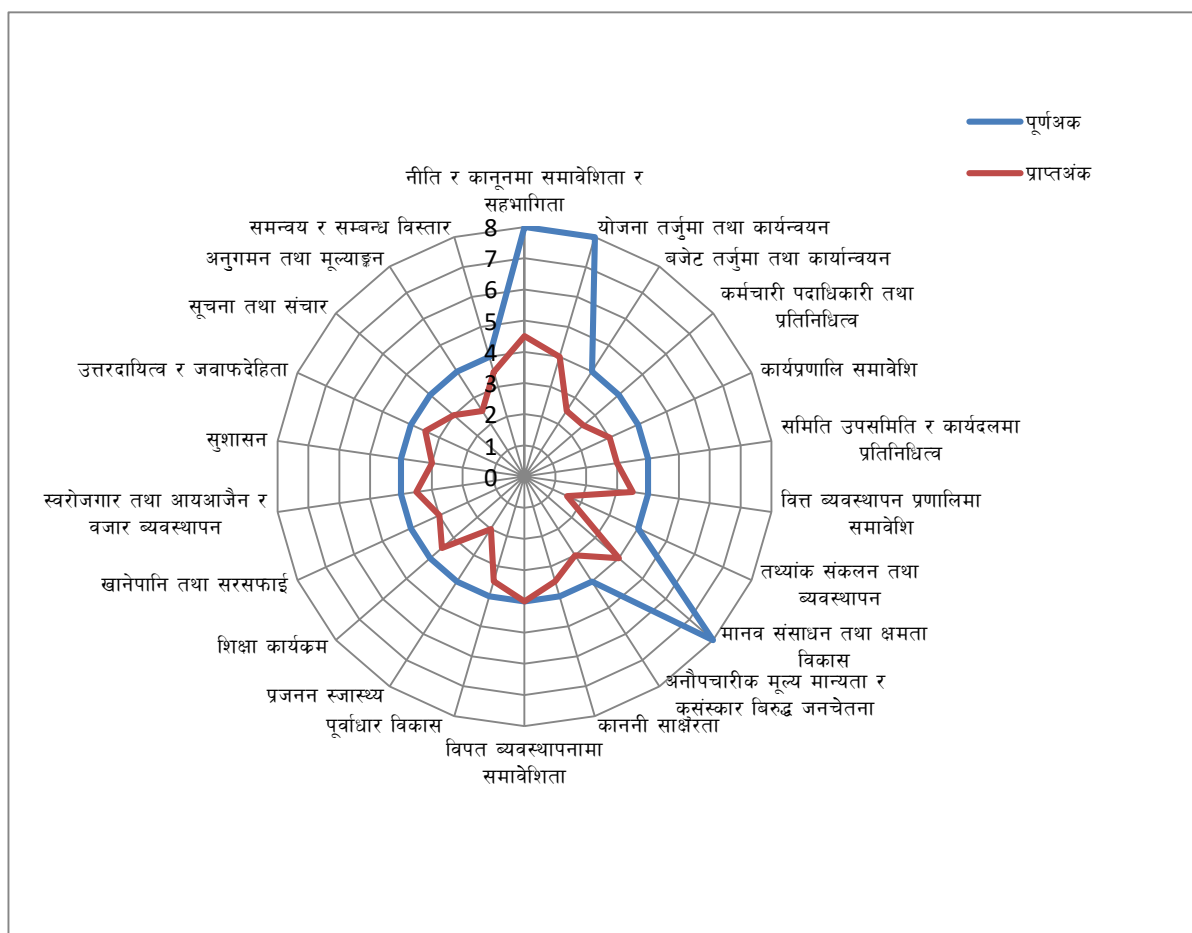
मुख्य सूचकहरु	उप सूचकहरु	पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क
१. नीति, कानून, योजना	नीति र कार्यमा समावेशिता सहभागीता	८	४.५
	योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	८	४
	बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	४	२.५
	जम्मा	२०	११
२. संस्थागत व्यवस्था	कर्मचारी पदाधिकारी प्रतिनिधित्व	४	२.५
	कार्यप्रणाली समावेशि	४	३
	समिति उपसमिति र कार्यदलमा प्रतिनिधित्व	४	३
	वित्त व्यवस्थापन प्रणालीमा समावेशिता	४	३.५
	तथ्यङ्क संकलन तथा व्यवस्थापन	४	१.५
	जम्मा	२०	१३.५
३. मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	८	४
	अनौपचारिक मुल्यमान्यता र कुसंस्कार विरुद्ध जनचेतना	४	३
	कानुनी साक्षरता	४	३.५
	विपद व्यवस्थापनमा समावेशिता	४	४

	जम्मा	२०	१४.५
४ सेवा प्रवाह.	पूर्वधार विकास	४	३.५
	प्रजनन् स्वास्थ्य	४	२
	शिक्षा कार्यक्रम	४	३.५
	खानेपानी तथा सरसफाइ	४	३
	स्वरोजगार तथा आयआर्जन र बजार व्यवस्थापन	४	३.५
	जम्मा	२०	१५.५
५. सुशासन तथा उत्तरदायित्व	सुशासन	४	३
	उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता	४	३.५
	सुचना तथा संचार	४	३
	अनुगमन तथा मुल्याङ्कन	४	२.५
	समन्वय र सम्बन्धविस्तार	४	३.५
	जम्मा	२०	१५.५

१०.२ मुल विषयमा आधारमा तयार भएको माकुराको जालो :

१०.३ उपसूचकहरूका आधारमा तयार भएको माकुराको जालो

११ गाउँपालिकामा लैङ्गिक समानता, अपाङ्गता तथा सामाजिक समावेशीकरण सवल पक्ष र सूधार

गर्नुपर्ने पक्षहरू

लैङ्गिक समानता, अपाङ्गता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणका क्रममा प्राप्त नतिजा समेतलाई आधार मानेर विश्लेषण गरिएको सवल पक्ष, सुधारात्मक पक्ष, अवसर र चुनौतिहरू निम्नानुसार छन् ।

मुख्य विषय	सवल पक्ष	सुधार गर्नुपर्ने पक्ष	अवसर	समस्या र चुनौती
नीति, कानून योजना	- लैससास मैत्री नीति, कानूनहरू बनाउन कोशिश गरिएको छ । - महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायका लागि कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरेको । - पालिकाले गर्ने गतिविधिहरूमा ज्यालामा विभेद नगरिएको	- बजेटलाई लैङ्गिक उत्तरदायी बनाउनुपर्ने । - नीति, कानून, कार्यविधिहरू लाई अध्ययन गरी लैससास मैत्री नभएमा बनाउने र भएकोलाई कार्यान्वयन गर्ने - ऐन, नियम, तथा कार्यविधिहरूको लैससास दृष्टिले विश्लेषण गर्नुपर्ने । - योजना तर्जुमाका सातै चरणहरूलाई पुर्ण	- सबै नागरिकहरू योजना प्रकृत्यामा सहभागि हुन सकेमा योजना र कार्यक्रमहरू प्रति अपनत्वको विकास हुने छ । - न्यायीक समितिलाई नागरिकको विश्वासिलो निकाय बनाउन सक्ने अवसर छ । - योजना तर्जुमा प्रकृत्यालाई लैससास मैत्री बनाउन सकेमा,	- नागरिकका अपेक्षाहरू धेरै रहेकोले पुरा गर्न चुनौति - नीतिले व्यवस्थापन गरे अनुसार कार्यान्वयनमा ध्यान नजानु । - दक्ष जनशक्तिको अभाव ।

	- स्थानीय श्रम ऐन बनाएर लागु गरिएको - समन्वय सहकार्य हुने गरेको ।	पालन गर्नुपर्ने ।	लक्षित समूहको क्षमता विकास र सशक्तिकरण भई विकास दिगो र प्रभावकारी हुने ।	
संस्थागत व्यवस्था	- वित्त व्यवस्थापनमा शुत्रको प्रयोग गरिएको - कार्यपालिकामा समावेशी प्रतिनिधित्व रहेको । - महिला तथा बालबालिका शाखालाई लैससासको जिम्मेवारी प्रदान गरिएको - पञ्चिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन तथा तथ्यांक अध्यावधिकहुने गरेको । - समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितकरणमा परेको समुदायबाट महिला र पुरुषको समावेशी प्रतिनिधित्व हुने व्यवस्था रहेको ।	- लैससास इकाई वा शाखा गठन गरी कार्यविवरण र बजेट सहित क्रियाशिल बनाउनु पर्ने । - लैंगिक उत्तरदायी बजेट तर्जुमा गर्ने - निर्णायक तहमा महिलाको सहभागिता बढाउने । - कार्यालयमा हुन सक्ने दुर्व्यवहार, भेदभाव र महिलाहिंसा नियन्त्रण सम्बन्धी आचार संहिता लागु गर्नुपर्ने । - लैससास परिक्षणलाई हरेक वर्ष गर्नुपर्ने	- सबै शाखाहरूलाई लैससास संवेदनशिल बनाउने अवसर छ - कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिहरूको क्षमता विकास गर्ने अवसर छ । - स्थानीय भाषामा सेवाको सहजिकरण गरिएमा पालिका प्रति नागरिकको अपनत्व बढ्ने ।	- दक्ष जनशक्तिको अभाव - भौतिक पूर्वाधार केन्द्रित योजनाहरूको कारण श्रोत अभाव - सिमित स्रोत साधनका कारण अपेक्षाकृत कार्य हुन नसकेको
मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	- महिला सशक्तिकरण तथा लैंगिक हिंसा नियन्त्रण सम्बन्धिका कार्यक्रमहरू सञ्चालन हुने गरेको - लक्षित समूहका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिएको - लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन हुने गरेको ।	- क्षमता विकास योजना तयार गर्नुपर्ने - मानव संसाधन इकाई गठन गरी कार्यविवरण सहित परिचालन गर्ने - गलत सामाजिक मान्यता र संस्कार विरुद्ध सुदायमा अभियान चलाउन बजेट विनियोजन गर्ने - लैंगिक हिंसा मुक्त पालिका घोषणाको लागि रणनीति तयार गर्ने - कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रिया र समाधान गर्नु पर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य विषयवस्तुका	- क्षमता विकासको लागि प्रदेश तथा संघिय सरकारको सहयोग हुन सक्ने सम्भावना छ । - क्षमता विकासपछी सक्षम कर्मचारी र जनप्रतिनिधिहरूको सेवा प्रभावकारी हुने - आवश्यक नीति तथा योजना बनाउन संस्थाहरूको सहयोग लिन सकिने ।	- मानव संसाधनमा भन्दा भौतिक पूर्वाधारलाई महत्व दिने संस्कार । - तालिम क्षमताको अभाव ।

		सम्बन्धमा समय समयमा अभिमुखीकरण गर्नुपर्ने ।		
सेवा प्रवाह	- सरकारी भवनहरुलाई अपांगता र महिलामैत्री बनाउने कार्यको सुरुवात गरिएको । - योजना तर्जुमा गर्दा लक्षित वर्गको मागमा आधारित कार्यक्रम समावेश गर्ने गरिएको - आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालिका तथा वञ्चितकरणमा परेका समुदायका सबै बालबालिकालाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक र शैक्षिक सामग्री उपलब्ध गराउने गरिएको ।	- सेवामा लक्षित वर्गको अग्राधिकार निर्धारण गर्ने - सार्वजनिक सेवाका स्थलहरुमा स्तनपान कक्ष स्थापना गर्ने - योजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेतको आधारमा गर्नुपर्ने । - स्वरोजगारका लागि सीप विकासका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्नुपर्ने - परिवार नियोजन, मातृसिशु स्याहार, खोप लगायतका कार्यक्रमहरु सञ्चालनमा थप कार्य गर्नुपर्ने - सुपथमूल्य सहकारी पसलहरु सञ्चालन गरि स्थानीय उत्पादनलाई प्रवर्द्धन गर्नुपर्ने ।	- नगरिकको विश्वासिलो पालिकाको रुपमा चिनिन सक्ने - सेवा प्रवाहको नीति तयार गरी प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न सकिने - फोहोरलाई आम्दानीको स्रोत बनाउन सकिने - सबै वडाहरुमा एकिकृत घुम्ति सेवा सञ्चालन गरी महिला तथा वञ्चित वर्गको घर सम्म सेवालाई पुर्‍याउन सकिने	- आवश्यक स्रोतको अभाव, - आवश्यक कानुनको अभाव र भएका कानुनको पुर्ण कार्यान्वयन नहुनु ।
सुशासन तथा उत्तरदायित्व	- वार्षिक नीति र कार्यक्रममा वजेट व्यवस्था गरी कार्य गरिएको - पालिकाले सार्वजनिक सुनुवाइ गर्ने गरेको छ भने त्यस्तो कार्यक्रममा महिला तथा वञ्चित वर्गको सहभागिता हुने गरेको छ - सामाजिक परीक्षण हुने गरेको - विभिन्न लक्षित समुहको सञ्जाल गठन गरि कार्य गरिरहेको ।	- भौतिक पुर्वाधारका कार्यक्रमहरुको मात्र अनुगमन तथा मूल्यांकन गर्ने गरिएकोमा सबै कार्यक्रमको गर्नु पर्ने - स्थानीय भाषामा पनि सूचना सार्वजनिक गर्नुपर्ने - नियमित सार्वजनिक सुनुवाइ र पत्रकार भेछघाट कार्यक्रम गर्नुपर्ने । १३२५, १८२०, महिला अधिकार तथा मानव अधिकार सम्बन्धि कार्यक्रमहरुलाई थप प्रभावकारी बनाउनुपर्ने । - महिला तथा वञ्चितकरणमा परेका वर्गको लागि तर्जुमा गरिएको	- स्थानीय मिडियाहरु बाट स्थानीय भाषामा सूचना प्रशारण गर्न सकिने - नियमित पत्रकार भेछघाट गरी पालिकाले गरेका कामको सार्वजनिकीकरण गर्न सकिने ।	- नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा चुनौती - स्रोतको अभाव

		बजेट र कार्यक्रम सबै समूदायले थाहा पाउने गरी सर्वजनिक गर्ने । • कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास सम्बन्धी कार्यक्रमको संचालनबाट सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभाव विश्लेषण गर्नुपर्ने ।		
--	--	--	--	--

१२. लैंगिक तथा सामाजिक समावेशीकरण विकास कार्ययोजना २०८०

पूर्णाङ्क	प्राप्ताङ्क	अवस्था सुधारका लागि आवश्यक क्रियाकलाप	पहलकर्ता	निर्णयकर्ता	कार्यान्वयनकर्ता	अवधि	पर्ने	नपर्ने
नीति, कानून र योजना २०	१६	स्थानीय तहको नीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशामा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोली निर्माण गरि पूर्व दस्तावेजको समीक्षा गर्ने, समावेशी र सहभागितामूलक बनाउने ।	महिला तथा बालबालिका शाखा र योजना शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखाहरु	नियमित		✓
		स्थानीय सरकारले आफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भए नभएको बारे लेखाजोखा गर्ने ।	योजना, महिला तथा बालबालिका शाखा	कार्यपालिका	महिला तथा बालबालिका शाखा	अगामी आ.ब.	✓	
		क्षमता विकास योजनालाई लैससास संवेदनशिल हुने गरि निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	योजना शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखाहरु	आगामी आ.ब.		✓

		स्थानीय तहले कार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला तथा बञ्चितमा परेको समुदाय अर्थात् लक्षित वर्गमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरु रोक्न पर्याप्त प्रावधान राख्ने ।	कानून र महिला बालबालिका शाखा	बिधायन समिति, कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखाहरु	आगामी आ.ब.	✓	
		आवधिक योजना र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति, कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धी लक्ष्य समावेश गर्ने ।	कानून तथा योजना शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखाहरु	आगामी आ.ब.	✓	
		थानीय तहकोनीतिमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने प्रावधान उल्लेख गर्ने ।	योजना, महिला तथा बालबालिका शाखा	बिधायन समिति, कार्यपालिका	महिला तथा बालबालिका शाखा	अगामी आ.ब.		✓
		पालिकाकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा निर्धारण गर्दा महिला, बालबालिका, तथा बञ्चितीकरणमा परेको समूहको अवस्था विश्लेषणको आधारमा सो समूहको लागि वा प्रत्यक्ष फाइदा पुग्ने गरी कूल पूँजीगत बजेटको निश्चित प्रतिशत छुट्याउन पहल गर्ने ।	कार्यपालिका	कार्यपालिका	योजना शाखा	यस आ.ब. देखि		✓
		योजना तर्जुमा गर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहहरुको छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तय	योजना, महिला तथा बालबालिका शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.		✓

		गर्ने ।						
		स्थानीय सरकारका क्षमता विकास योजनामा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माण एवं परीक्षण नियमितरूपमा गर्न बजेटको व्यवस्था गर्ने ।	योजना, लेखा, कानुन, लेखा शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.	✓	
		लैङ्गिक तथा समावेशी विषयमा सुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि पर्याप्त बजेट तथा कार्यक्रम बार्षिक योजनामा समावेश गर्ने ।	योजना, लेखा, कानुन शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.	✓	
संस्थागत व्यवस्था २०	१६.५	स्थानीय सरकारको निर्णायक तहमा (कर्मचारी, पदाधिकारी) महिलाहरूको समानरूपमा (५०/५० प्रतिशत) प्रतिनिधित्व गराउन प्रयास गर्ने ।	योजना शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.		✓
		स्थानीय सरकारबाट कार्यालयमा हुन सक्ने कुनै पनि प्रकारको दुर्व्यवहार, भेदभाव महिला हिंसा नियन्त्रणको लागि पदाधिकारी, कर्मचारी आचार संहिता तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनुपर्ने	महिला तथा बालबालिका शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आर्थिक वर्ष भित्र		✓
		योजना तर्जुमा समितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता गराउने, वडा तहमा योजना	योजना शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आर्थिक वर्ष भित्र		✓

		सम्बन्धी छलफल समावेशी भए नभएको अनुगमन गर्ने ।						
मानव संसाधन तथा क्षमता विकास २०	१४	पालिकामा मानव संसाधन विकास शाखा स्थापना गरी TOR सहितको जिम्मेवारी दिने ।	प्रशासन शाखा	का र्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आर्थिक वर्ष भित्र		✓
		लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार गरे नगरेको र छुट्टै शिर्षकमा बजेट विनियोजन कार्यान्वयन गर्ने ।	महिला तथा बालबालिक ा, योजना शाखा	का र्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	यस आ.ब. भित्र		✓
		स्थानीय सरकारका पदाधिकारी, कर्मचारीहरूलाई लैङ्गिक तथा समावेशी विकास तालिम प्रदान गर्ने । तालिमका विषय वस्तुको प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग र महिलाका आवश्यकता समेटिएको र तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिने ।	महिला तथा बालबालिक ा, योजना शाखा	का र्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.		✓
		वेइजिड घोषणा पत्रका १२ प्रतिबद्धता, सिड, १३२५, १८२० र बाल अधिकार महासन्धि सम्बन्धि अलग अलग विषयहरूमा जनप्रतिनिधि, कर्मचारी तथा लक्षित बर्गलाई तालिम सञ्चालन गर्ने ।	महिला तथा बालबालिक ा शाखा	का र्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.	✓	✓
		लैंगिक हिंसा मुक्त पालिका घोषणा गर्न रणनीति तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	महिला तथा बालबालिक ा शाखा, प्रशासन शाखा	का र्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.		✓

		महिला कानूनी साक्षरता कार्यक्रम समुदायमा सञ्चालन गर्ने ।	महिला तथा बालबालिका शाखा, प्रशासन शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.		✓
		स्थानीयसरकारमा मानव संसाधन विकास केन्द्र वा शाखा वा इकाइको व्यवस्था गर्ने ।	प्रशासन शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.		✓
		स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत जनप्रतिनिधिहरू र पालिकामा कार्यरत कर्मचारीलाई नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, विषयगत कानूनहरू, पालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनहरूको बारेमा अभिमुखीकरण गर्ने ।	योजना, प्रशासन शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.	✓	
		स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्यहरू, सभाका सदस्यहरू र पालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखहरूलाई कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रिया र समाधान गर्नु पर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य विषयवस्तुका सम्बन्धमा अभिमुखीकरण गर्ने ।	योजना, प्रशासन शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.	✓	
		महिला र वृद्धिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी	महिला तथा बालबालिका शाखा,	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.		✓

		कक्षा सञ्चालन कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने ।	प्रशासन शाखा					
सेवा प्रवाह २०	१६	स्थानीय तहले १५०० वर्गफिटभन्दा बढी क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथा संरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्न निर्देशन दिने ।	योजना, प्राविधिक, लेखा शाखा	का र्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.		✓
		गर्भवती महिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा नलगाउने गरी वार्षिक नीति र कार्यक्रममा प्रजनन स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति र कार्यक्रम समावेश गर्ने ।	योजना, महिला तथा बालबालिक । लेखा शाखा	का र्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.		✓
		स्थानीय तहको कार्यालय, अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिकस्थलहरुमा बच्चालाई स्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्ष र समयको व्यवस्था गर्ने ।	योजना, महिला तथा बालबालिक । लेखा शाखा	का र्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.	✓	✓
		महिला, गरिब, निमुखा र बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्तिहरुको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण गर्ने ।	स्वास्थ्य, महिला तथा बालबालिक । लेखा शाखा	का र्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.		✓
		निरक्षर महिलाहरुको लागि शिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने ।						✓
		कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुट्याउने व्यवस्था गर्ने, फोहोर संकलन तथा	शिक्षा शाखा	का र्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.	✓	

		विसर्जन, घरघरमा भान्साको फोहोर र पानीबाट करेसा बाली तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरुषको समान सहभागिता गराउने, चेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।						
		महिलाहरू बढीमात्रामा संलग्न हुने कार्यमा सफापानीको सहज व्यवस्थाका लागि स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागिता बढाउने ।	योजना, महिला तथा बालबालिक ा शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.		✓
		स्थानीय सरकारको योजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिई महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने ।	योजना, महिला तथा बालबालिक ा शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.	✓	
		स्थानीय सरकारले स्वरोजगार तथा वैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायको क्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने ।	योजना, महिला तथा बालबालिक ा शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.	✓	
		गरिब तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापनमा पालिकाको कार्यक्रम तय गरि कार्यान्वयन गर्ने ।	सहकारी शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.	✓	

सुशासनत थाउत्तरदा यत्व २०	१४.५	महिला, बालबालिका तथा बच्चिकरणमा परेका वर्ग समूहको क्षमता, सचेतना विकासका लागि गरिएका कार्यक्रमहरुको हरेक आ.व.को अन्त्यमा प्रभाव अध्ययन गर्ने र सार्वजनिक गर्ने ।	महिला तथा बालबालिका शाखा, प्रशासन शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.व.		✓
		स्थानीय तहले विधिको शासन, व्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार विरुद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निष्पक्षता र महिला तथा बच्चिकरणमा परेको समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता नीति बनाई लागु गर्ने ।	योजना, प्रशासन, लेखा शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.व.		✓
		पालिकाले कार्यक्रमहरुको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्दा महिला तथा लक्षित वर्ग केन्द्रित सूचकहरुलाई आधार लिई र त्यसको विस्तृत प्रतिवेदन तयार गर्ने ।	योजना शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.व.		✓
		महिला विकासका लागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाहवटा प्रतिवद्धताहरुका क्षेत्रमा कार्यक्रम तय गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	महिला तथा बालबालिका शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.व.	✓	
		स्थानीय सरकारले नियमित रुपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गर्ने ।	योजना, सामाजिक विकास शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	नियमित	✓	
		सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको	योजना, सामाजिक विकास	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.व.	✓	

		सार्वजनिकीकरण कार्यक्रम गर्ने, कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथा समुदायका सदस्यको उपस्थिति गराउने, कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथा समुदायको तर्फबाट स्थानीय सरकारले लिएको नीति तथा कार्यक्रम र सो को कार्यान्वयनका विषयमा आवाज उठाउने बाताबरण सृजना गर्ने । यसरी उठेका प्रश्न उपर स्थानीय सरकारबाट सम्बोधन गर्ने ।	शाखा					
		स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता बनाई, स्वीकृत गरी कार्यान्वयन गर्ने ।	योजना, सामाजिक विकास शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.		✓
		स्थानीय सरकारले संचालन गरेका कार्यक्रमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास सम्बन्धी कार्यक्रमको संचालनबाट सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभाव विश्लेषण गर्ने ।	महिला तथा बालबालिका शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.		✓
		स्थानीय सरकारको समीक्षा बैठकमा महिला, बालबालिका, सबै जातजातिका विपन्न वर्ग अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिक लगायतलाई सहभागि गराई लक्षित कार्यक्रम माथि छलफल गर्ने ।	महिला तथा बालबालिका शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.	✓	
		अनुगमन तथा मूल्याङ्कनबाट सिकेका पाठहरू कार्यक्रम वा योजना तयार गर्दा	योजना शाखा	कार्यपालिका	सम्बन्धित शाखा	आगामी आ.ब.		✓

		समावेश गर्ने ।						
		सबै शाखा तथा इकाइहरूले वर्षभरिको कार्यक्रम र त्यसको उपलब्धिलाई लैससासको दृष्टिकोणले विश्लेषण गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने ।	महिला तथा बालबालिक । शाखा, प्रशासन शाखा	कार्यपालिक ।	सम्बन्धित शाखा	आर्थिक वर्ष भित्र		

१३. निश्कर्ष

लैङ्गिक समानता, अपाङ्गता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण स्थानीय तहमा लैसअसासको अवस्था कस्तो रहेको छ, राज्यका हरेक तहमा सबै नागरिकहरूको अर्थपूर्ण सहभागीताको अवस्था के कस्तो रहेको छ, भनेर मापन गरी यसको लेखाजोखा गर्ने प्रकृया सम्पन्न गरिएको छ । गेरुवा गाउँपालिकाको आयोजना र बास नेपालको सहजिकरणमा मिति २०८३ असार १७ र १९ गतेका दिन लैसअसास परीक्षणको विषयमा कार्यसाला कार्यक्रम सम्पन्न भएको थियो । त्यसै कार्यक्रममा एक लैङ्गिक समानता, अपाङ्गता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण कार्यान्वयन समिति गठन र लैङ्गिक समानता, अपाङ्गता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण गर्नका लागि एक कार्यदल संग छलफल गरिएको थियो । त्यस पश्चात परीक्षणका लागि आवश्यक तयारी सहित धेरै चरणहरूमा अध्ययन, छलफल तथा अन्तरक्रियाहरू सफलता पूर्वक सम्पन्न भएका थिए । नगरपालिकाका विषयगत शाखाका कर्मचारीहरू तथा अन्य पदाधिकारीहरूसंग छलफल गरी पालिकामा लैगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण प्रतिको संवेदनशिलताको विषयलाई अध्ययन गरिएको थियो ।

यसै क्रममा पालिकामा उपलब्ध नीति तथा कार्यक्रम, कार्यविधि लगायतका दस्तावेजहरू अध्ययन समेत गरिएको थियो र लैसअसास परीक्षणलाई विभिन्न चरणमा सम्पन्न गरिएको थियो । सुचकहरूको प्राप्ताङ्कको आधारमा अन्तराल विश्लेषण गर्दै आगामी दिनमा नगरपालिकाले गर्नु पर्ने कामको सुची सहितको कार्य योजना तयार गरिएको थियो र त्यसलाई लैङ्गिक समानता, अपाङ्गता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण कार्यान्वयन समितिका संयोजक तथा गाउँपालिका अध्यक्षको अध्यक्षतामा भएको नतिजा प्रस्तुतिकरण कार्यक्रममा अनुमोदन गरी कार्यान्वयनको प्रतिवद्धता सहित अनुमोदन गरेको थियो ।

गाउँपालिकाले लैसअसास सम्बन्धि केही राम्रा काम गरेको देखिन्छ जस्तै भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्दा लैसअसासमैत्रि निर्माण गर्नुपर्छ भन्ने नीति अवलम्बन गरेकोछ । पालिकाले गरेका हरेक कार्यरुको अभिलेखिकरण कमजोर देखिन्छ जसलाई पालिकाले थप कार्य गर्नुपर्ने छ । यो परीक्षण कार्य गाउँपालिकाकाको लागि परीक्षण मात्र नभएर एक महत्वपूर्ण प्रशिक्षण पनि हुन गएको थियो । यसले लैङ्गिक समानता, अपाङ्गता तथा सामाजिक समावेशीकरणका क्षेत्रमा गर्न पर्ने धेरै कुराहरू रहेछन् भन्ने जनप्रतिनिधिहरू र कर्मचारिहरूमा अनुभूत गराएको छ । सुधारका लागि योजना बनाउँदै गर्दाको उत्साह र तत्परतालाई हेर्दा आगामि दिनमा यस पालिकाले लैङ्गिक समानता, अपाङ्गता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणको क्षेत्रमा अपेक्षकृत परिवर्तन गर्न सक्ने सम्भावना देखिन्छ । अन्तमा, यो परीक्षण

प्रकृयाले पालिकाको नीति निर्माणमा रहेका व्यक्तिहरुको आँखा खोल्न सफल भएको छ । यसलाई नियमित रुपमा गर्न जरुरी देखिन्छ ।

१४. सुझाव

लैससास परिक्षण कार्यक्रमले विभिन्न चरणमा गाउँपालिकाका पदाधिकारीहरु, कर्मचारीहरु तथा सेवाग्राहीहरुको विचार तथा राय लिइएको थियो । यो आफैमा उत्कृष्ट छ तथापी सबै कर्मचारी र जनप्रतिनिधिहरु यस कार्यक्रममा सहभागी हुन सकेनन् । आगामी वर्ष लैसअसास परिक्षण गर्दा सबै जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरुको अनिवार्य उपस्थिति तथा सहभागिता गराउन आवश्यक देखिन्छ । गाउँपालिकाले आफैले अग्रसरता देखाएर लैससास परिक्षण कार्य गर्नु सकारात्मक पक्ष भएपनि समयमानै सम्पन्न गर्न पर्ने देखिन्छ । आगामि दिनमा समेत लैसअसास परिक्षणका लागि पालिकाले नीति तथा कार्यक्रममा नै उल्लेख गरी कार्यक्रमलाई नियमितता दिन आवश्यक देखिन्छ । यस वर्ष तयार गरेको कार्ययोजनालाई कार्यान्वयन गर्न विशेष सुझाव रहेको छ । सोही अनुसार निम्न सुझावहरु दिइएको छ ।

- पालिकामा लैसअसास इकाई वा शाखा स्थापना गरी कार्यविवरण र बजेट सहित क्रियाशिल बनाउन पर्ने देखिन्छ ।
- सरकारी तथा सार्वजनिक सेवाका स्थलहरुमा स्तनपान कक्ष स्थापना गरी व्यवस्थापन गर्नुपर्ने देखिन्छ ।
- अनुगमन तथा मूल्यांकन गर्दा सबै कार्यक्रमको नतिजामा आधारित अनुगमन तथा मूल्यांकन गरी अनुगमन प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने देखिन्छ ।
- बजेट तर्जुमा प्रकृया लैङ्गिक उत्तरदायी बनाउन पर्ने देखिएको छ ।
- पालिका पार्श्वचित्र तथा अन्य विभिन्न तथ्यांकहरु अध्यावधिक गर्नुपर्ने देखिन्छ ।
- नेपालको संविधान, प्रचलित कानून, कर्मचारी समायोजन ऐन, स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ लगातको कानूनको विषयमा समया समयमा अभिमुखिकरण प्रदान गर्नु पर्ने देखिएको छ ।
- महिला तथा पिछ्छडिएको समुदायबाट आएका जनप्रतिनिधिरुका लागि विशेष कार्यक्रम ल्याउनु पर्ने देखिन्छ ।
- सरकारी भवनहरुलाई अपांगता र लैसअसासमैत्री बनाएर निर्माण कार्य गर्नुपर्ने ।
- नीति, कानून, कार्यविधिहरुलाई लैससास मैत्री बनाउन नियमित अध्ययन संशोधन गर्न आवश्यक देखिन्छ ।
- योजना तर्जुमाका सातै चरणहरुलाई पालना गरी बस्ती स्तरबाट नै महिला तथा वञ्चितकरणमा परेका वर्गको सहभागितामा उनीहरु लक्षित योजना तर्जुमा गर्न पर्ने देखियो ।
- पालिकाले गर्ने हरेक कार्यक्रम तथा योजनाको अभिलेखिकरण तथा दस्तावेजिकरण गर्नुपर्ने ।
- मानव संसाधन इकाई स्थापना गरी कार्यविवरण सहित परिचालन गर्न पर्ने देखिन्छ ।
- लैसअसास मैत्री क्षमता विकास योजना तयार गरी कर्मचारी र जनप्रतिनिधिहरुको क्षमता विकासको लागि बजेट विनियोजन गरी कार्यान्वयन गर्न पर्ने देखिन्छ ।

हेमराज भट्ट

निर्देशक, बास नेपाल

अनुसूचीहरु

अनुसूची: १.लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणका १०० सूचकहरु र प्रमाणका आधारमा दिइएको अंक विवरण :

तालिका नं १

नोट:मूल्याङ्कन गर्दा राम्रो अवस्थालाई १ अंक, मध्यम अवस्थालाई ०.५ अंक र अति कमजोर अवस्थालाई ० अंक दिनु पर्नेछ।तल दिएको तालिकामा प्रत्येक सूचकमा '१', '०.५', र '०' अंक पाउने अवस्था र सो को प्रमाणीकरणको आधार राखिएको छ । यी सूचकमा गरिने मूल्याङ्कन सामुहिक मूल्याङ्कन हो।समूहमा पहिला सूचकमा छलफल गरी सोको अवस्थाबारे सहमतिमा अंक प्रदान गर्नु पर्नेछ।

मुख्य सूचक सहायक सूचक र सूचकहरु		सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
क्र स	१ नीति, कानून, योजना २०			प्राप्ताङ्क ११			
	१.१नीति र कानूनमासमावेशिता सहभागितापूर्णाङ्क ८			प्राप्ताङ्क ४.५			

१	१.१.१स्थानीय तहकोनीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशामा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोलीनिर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षागर्दा लैससास दृष्टिकोणले भएको, मस्यौदाको विषयवस्तु र शब्द चयन समावेशी रसहभागितामूलक हुने गरे ।नगरेको।	०-१	०.५	स्थानीय तहकोनीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशामा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोलीनिर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षागर्दा लैससास दृष्टिकोणले भएको, मस्यौदाको विषयवस्तु र शब्द चयन समावेशी रसहभागितामूलक हुने गरेको ।	स्थानीय तहकोनीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशामा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोलीनिर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षा, मस्यौदाको विषयवस्तु र शब्द चयन आँसिक रुपमामात्र समावेशी रसहभागितामूलक हुने गरेको ।	स्थानीय तहकोनीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यदिशामा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोलीनिर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षागर्दा लैससास दृष्टिकोणले भएको, मस्यौदाको विषयवस्तु र समावेशी शब्द चयन रसहभागितामूलक हुने नगरेको।	स्थानीय तहले स्वीकृत गरेका नीति तथा कानूनी दस्तावेजहरु र स्वीकृतिको लागि प्रस्तुत गरेका मस्यौदा नीति तथा कानूनी दस्तावेजहरु। यस सम्बन्धी निर्णय फाइलहरु ।
२	१.१.२स्थानीय सरकारलेआफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भएनभएको बारे लेखाजोखा गर्ने गरे।नगरेको ।	०-१	०	स्थानीय सरकारलेआफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भएनभएको बारे लेखाजोखा गर्ने गरेको ।	स्थानीय सरकारलेआफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भएनभएको बारे आँसिक रुपमा मात्र लेखाजोखा गर्ने गरेको	स्थानीय सरकारलेआफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भएनभएको बारे लेखाजोखा गर्ने नगरेको	स्थानीय सरकारलेआफ्ना नीति, कानून, योजना का दस्तावेजहरु र लेखाजोखा सम्पन्न भएको प्रमाणित गर्ने कागजातहरु तथा निर्णय फाइलहरु।
३	१.१.३स्थानीय सरकारकोनीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानुन, नीति, आवधिक र बार्षिक योजनामा भएका नीतिहरु) सम्बन्धी विषयहरु समावेश भए।नभएको ।	०-१	१	स्थानीय सरकारकोनीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानुन, नीति, आवधिक र बार्षिक योजनामा भएका नीतिहरु) सम्बन्धी विषयहरु समावेश भएको ।	स्थानीय सरकारकोनीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानुन, नीति, आवधिक र बार्षिक योजनामा भएका नीतिहरु) सम्बन्धी विषयहरु आँसिक रुपमामात्र समावेश भएको ।	स्थानीय सरकारकोनीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानुन, नीति, आवधिक र बार्षिक योजनामा भएका नीतिहरु) सम्बन्धी विषयहरु समावेश नभएको ।	स्थानीय सरकारकास्थानीय कानुन, नीति, आवधिक र बार्षिक योजना सम्बन्धी दस्तावेजहरु।

४	१.१.४स्थानीय सरकारकोमहिला र पुरुषको समविकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक परीक्षण तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्ने सम्बन्धी अलग्गै नीतिहरु छन् । छैनन् ? (स्थानीय ऐन, कानून, कार्यविधि, निर्देशिकामा खास व्यवस्था गरिएको वा नगरिएको)।	०-१	०.५	स्थानीय सरकारकोमहिला र पुरुषको समविकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक परीक्षण तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्ने सम्बन्धी अलग्गै नीति भएको र यस्तो नीति स्थानीय ऐन, कानून, कार्यविधि, निर्देशिकामा समावेश गरिएको।	स्थानीय सरकारकोमहिला र पुरुषको समविकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक परीक्षण तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्ने सम्बन्धी अलग्गै नीति भएको तर स्थानीय ऐन, कानून, कार्यविधि, निर्देशिकामा समावेश नगरिएको।	स्थानीय सरकारकोमहिला र पुरुषको समविकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक परीक्षण तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्ने सम्बन्धी अलग्गै नीति नभएको र स्थानीय ऐन, कानून, कार्यविधि, निर्देशिकामा समेत कुनै खास व्यवस्था नगरिएको ।	स्थानीय सरकारकोमहिला र पुरुषको समविकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक परीक्षण तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्ने नीति दस्तावेज र स्थानीय ऐन, कानून, कार्यविधि, निर्देशिकाहरु।
५	१.१.५स्थानीय तहलेकार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला तथा बञ्चितमा परेकोसमुदाय अर्थात् लक्षित वर्गमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरु रोक्नपर्याप्त प्रावधान व्यवस्था गरिएको छ । छैन ?	०-१	०.५	स्थानीय तहलेकार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला तथा बञ्चितमा परेकोसमुदाय अर्थात् लक्षित वर्गमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरु रोक्नपर्याप्त प्रावधान राखिएको।	स्थानीय तहलेकार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला तथा बञ्चितमा परेकोसमुदाय अर्थात् लक्षित वर्गमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरु रोक्ने खालका केही प्रावधानमात्र समावेश गरिएको ।	स्थानीय तहलेकार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला तथा बञ्चितमा परेकोसमुदाय अर्थात् लक्षित वर्गमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरु रोक्नकुनै प्रावधान नराखिएको ।	स्थानीय तहलेकार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिहरु र तिनको लैससास दृष्टिले विश्लेषण गरिएको दस्तावेज ।
६	१.१.६संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीयस्तरमा महिला तथावञ्चितीमा परेको समुदाय माथि हुने हिंसा र विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध मिलाए। नमिलाएको ?	०-१	१	संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीयस्तरमा महिला तथावञ्चितीमा परेको समुदाय माथि हुने हिंसा र विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध मिलाएको र सोहि अनुरूप कार्यान्वयन हुने गरेको ।	संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीयस्तरमा महिला तथावञ्चितीमा परेको समुदाय माथि हुने हिंसा र विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध मिलाएको तर कार्यान्वयन नभएको ।	संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीय स्तरमा महिला तथावञ्चितीमा परेको समुदाय माथि हुने हिंसा र विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध नमिलाएको ।	महिला तथावञ्चितीमा परेको समुदाय माथि हुने विभेद उपर सुनुवाई भएका प्रमाणित कागजातहरु र महिला तथा वञ्चितीमा परेका समुदायहरुको स्वयम भनाइहरुको दस्तावेज

७	१.१.७महिला र पुरुषमाश्रमको ज्यालामा विभेद रोक्ने प्रावधान रहे । नरहेको(समुदायको प्रचलन विभेदकारी भए नभएको)?	०-१	०.५	महिला र पुरुषमाश्रमको ज्यालामा विभेद रोक्ने प्रावधान रहेको।	महिला र पुरुषमाश्रमको ज्यालामा विभेद रोक्ने केही प्रावधानमात्र रहेको।	महिला र पुरुषमाश्रमको ज्यालामा विभेद रोक्ने कुनै प्रावधान नरहेको।	महिला र पुरुषमाश्रमको ज्याला भुक्तानी दस्तावेज (समुदायको प्रचलन विभेदकारी भए नभएको)
८	१.१.८स्थानीय तहकोनीतिमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने प्रावधानरहे । नरहेको ?	०-१	०.५	स्थानीय तहकोनीतिमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने प्रावधानहरुरहेको।	स्थानीय तहकोनीतिमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने केही प्रावधानरहेको ।	स्थानीय तहकोनीतिमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने कुनै प्रावधाननरहेको।	स्थानीय तहकोश्रम नीति दस्तावेज र यसको समीक्षा प्रतिवेदन।
१.२ योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन ८ प्रासाङ् ४							
९	१.२.१आवधिक योजना रवार्षिक योजना तथा कार्यक्रममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति,कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धी लक्ष्य समावेश गरिएको छ । छैन ?	०-१	०.५	आवधिक योजना रवार्षिक योजना तथा कार्यक्रममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति, कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धी लक्ष्य समावेश गरिएको ।	आवधिक योजना रवार्षिक योजना तथा कार्यक्रममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि आँसिक रुपमामात्र नीति, रणनीति, कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धी लक्ष्य समावेश गरिएको ।	आवधिक योजना रवार्षिक योजना तथा कार्यक्रममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति, कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धी लक्ष्य समावेश नगरिएको	आवधिक योजना रवार्षिक योजना तथा कार्यक्रममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति, कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धी लक्ष्य विक्षेपण दस्तावेज

१०	१.२.२गाउँपालिका /नगरपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा निर्धारणगर्दा महिला, बालबालिका, तथा बञ्चितीकरणमा परेको समूहको अवस्था विश्लेषणको आधारमा सो समूहको लागि वा प्रत्यक्ष्य फाइदा पुग्ने गरी कूल पूँजीगत बजेटकोनिश्चित प्रतिशत छुट्याउनेगरे । नगरेको?	०-१	○	गाउँपालिका /नगरपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा निर्धारणगर्दा महिला, बालबालिका, तथा बञ्चितीकरणमा परेको समूहको अवस्था विश्लेषणको आधारमा सो समूहको लागि वा प्रत्यक्ष्य फाइदा पुग्ने गरी कूल पूँजीगत बजेटकोनिश्चित प्रतिशत छुट्याउने गरेको ।	गाउँपालिका /नगरपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा निर्धारणगर्दा महिला, बालबालिका, तथा बञ्चितीकरणमा परेको समूहको अवस्था विश्लेषणको आधारमा सो समूहमध्ये केहीको लागिमात्र प्रत्यक्ष्य फाइदा पुग्ने गरी कूल पूँजीगत बजेटकोनिश्चित प्रतिशत छुट्याउनेगरेको ।	गाउँपालिका /नगरपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा निर्धारणगर्दा महिला, बालबालिका, तथा बञ्चितीकरणमा परेको समूहको लागि वा प्रत्यक्ष्य फाइदा पुग्ने गरी कूल पूँजीगत बजेटकोनिश्चित प्रतिशत छुट्याउनेगरेको।	गाउँपालिका /नगरपालिकाको महिला, बालबालिका, तथा बञ्चितीकरणमा परेको समूहको अवस्था विश्लेषणको आधारमा सो समूहको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले निर्धारणगरेको बजेट सीमा ।
११	१.२.३स्थानीय सरकारकोयोजना सूची लक्षित समूहहरूको सक्रीय सहभागितामा तयार हुने र उनीहरूले छनौट गरेका योजना प्राथमिकीकरणमा पर्नेगरे । नगरेको (योजना तर्जुमा गर्दा गाउँ, वस्तीस्तरबाट आएका योजना कार्यकमहरूलाईसमेटे नसमेटेको परीक्षण) ?	०-१	○.५	स्थानीय सरकारले गाउँ, वस्तीस्तरबाटयोजना सूची संकलन गर्दा लक्षित समूहहरूको सक्रीय सहभागितामा तयार हुने र उनीहरूले छनौट गरेका योजना प्राथमिकीकरणमा पर्नेगरेको ।	स्थानीय सरकारले गाउँ, वस्तीस्तरबाटयोजना सूची संकलन गर्दा केही मात्र लक्षित समूहको सक्रीय सहभागितामा तयार हुने र उनीहरूले छनौट गरेका केही योजनामात्र प्राथमिकीकरणमा पर्नेगरेको ।	स्थानीय सरकारले गाउँ, वस्तीस्तरबाटयोजना सूची संकलन गर्दा लक्षित समूहको सक्रीय सहभागितामा तयार हुने नगरेको र उनीहरूले माग गरेका योजनाले सामान्यतया प्राथमिकता नपाउने गरेको ।	स्थानीय सरकारकोयोजना तर्जुमा गर्दा भएका सहभागीहरूको सूची, फोटो र वडास्तरबाट छनौट भएका योजनाको सूची र लक्षित समुहले छनौट गरेका कार्यक्रमको सूची ।

१२	१.२.४योजना तर्जुमागर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समूहहरूको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकतापहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा छलफल भए । नभएको ?	०-१	०.५	योजना तर्जुमागर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समूहहरूको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकतापहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा छलफल भएको ।	योजना तर्जुमागर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समूहहरूको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकतापहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा सामान्य छलफल भएको ।	योजना तर्जुमागर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समूहहरूको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकतापहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा छलफल नभएको ।	बजेट तर्जुमा मार्गदर्शनको प्रति र यसमा योजना तर्जुमागर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समूहहरूको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकतापहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषय समावेश भएको प्रमाण।
१३	१.२.५योजना तर्जुमागर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समूहहरू को छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमाआवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तय गर्ने गरिए।नगरिएको (तयारी प्रतिवेदन) ?	०-१	०	योजना तर्जुमागर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समूहहरू को छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमाआवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तय गर्ने गरिएको।	योजना तर्जुमागर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समूहहरू को छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमाआवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसार केही कार्यक्रम तय हुने गरेको।	योजना तर्जुमागर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समूहहरू को छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमाआवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तय गर्ने नगरिएको।	योजना तर्जुमागर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समूहहरूको छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमाआवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तयारी प्रतिवेदन
१४	१.२.६स्थानीय सरकारलेदीगो विकासका लक्ष्यहरू विशेष गरेर लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसारको बजेट विनियोजनहुने गरे । नगरेको ?	०-१	०.५	स्थानीय सरकारलेदीगो विकासका लक्ष्यहरूमध्ये लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसारको बजेट विनियोजनगर्ने गरेको।	स्थानीय सरकारलेदीगो विकासका लक्ष्यहरूमध्ये लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसार केही कार्यक्रमहरूमा बजेट विनियोजनगर्ने गरेको	स्थानीय सरकारलेदीगो विकासका लक्ष्यहरूमध्ये लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानताप्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण नगरेको बजेट विनियोजनपनि गर्नेनगरेको।	स्थानीय सरकारलेदीगो विकासका लक्ष्यहरू स्थानीयकरण गरेको दस्तावेज र सोलाई प्राप्त गर्ने कार्यक्रमहरू बजेट विनियोजनदस्तावेज
१५	१.२.७स्थानीय तहकायोजना महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभपुग्नेगरीबने । नबनेको	०-१	१	स्थानीय तहकायोजनाले महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभपुग्नेगरीबनेको ।	स्थानीय तहकायोजनाले महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई सिमित रूपमा प्रत्यक्ष लाभर केही अप्रत्यक्ष लाभ पुग्नेगरीबनेको	स्थानीय तहकायोजनाले महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभपुग्नेगरीनबनेको ।	स्थानीय तहकायोजना दस्तावेज

१६	१.२.८स्थानीय सरकारकाउपभोक्ता समितिहरूमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०% महिलाहरूकोसहभागिता भए। नभएको र मुख्य कार्यकारी पदमध्ये कुनै एकमा जिम्मेवारी दिए । नदिएको ?	०-१	१	स्थानीय सरकारकाउपभोक्ता समितिहरूमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०% महिलाहरूकोसहभागिता भएको, मुख्य कार्यकारी पदमध्ये कुनै एकमा जिम्मेवारी दिएको ।	स्थानीय सरकारकाउपभोक्ता समितिहरूमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०% महिलाहरूकोसहभागिता गर्ने र मुख्य कार्यकारी पदमध्ये कुनै एकमा जिम्मेवारी दिने नीति लिएको ।	स्थानीय सरकारकाउपभोक्ता समितिहरूमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०% महिलाहरूकोसहभागिता नभएको, मुख्य कार्यकारी पदमध्ये कुनै एकमा जिम्मेवारी पनि नदिएको ।	स्थानीय सरकारकाउपभोक्ता समिति व्यवस्थापन सम्बन्धी कानूनका प्रावधानहरू र केही योजनाको नमूना अवलोकन
	१.३.बजेट तर्जुमा तथाकार्यान्वयन ४ प्रासाङ् २.५						
१७	१.३.१बजेट तथाकार्यक्रम तर्जुमा गर्नु भन्दा अघि समुदायका महिला, बालबालिका अपाङ्ग जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग र दलित लगायतका सबै जातजाति र विपन्न वर्गकासमूहहरूसँग बसेर समस्या केलाउने (विश्लेषण) गर्ने गरिए।नगरिएको ?		०.५	बजेट तथाकार्यक्रम तर्जुमा गर्नु भन्दा अघि समुदायका महिला, बालबालिका अपाङ्ग जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग र दलित लगायतका सबै जातजाति र विपन्न वर्गकासमूहहरूसँग बसेर समस्या केलाउने (विश्लेषण) गर्ने गरिएको	बजेट तथाकार्यक्रम तर्जुमा गर्नु भन्दा अघि समुदायका महिला, बालबालिका अपाङ्ग जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग र दलित लगायतका सबै जातजाति र विपन्न वर्गकासमूहहरूसँग बसेर समस्या केलाउने (विश्लेषण) गर्ने गरिएको	बजेट तथाकार्यक्रम तर्जुमा गर्नु भन्दा अघि समुदायका महिला, बालबालिका अपाङ्ग जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग र दलित लगायतका सबै जातजाति र विपन्न वर्गकासमूहहरूसँग बसेर समस्या केलाउने (विश्लेषण) गर्ने नगरिएको ।	बजेट तथाकार्यक्रम तर्जुमा अघि समुदायका सरोकारवालाहरू सँगको छलफल र परामर्श तथाविपन्नतास्तरीकरण सम्बन्धी आवधिक दस्तावेज
१८	१.३.२स्थानीय सरकारकाक्षमता विकास योजनामा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माणएवं परीक्षणनियमितरूपमा गर्न बजेटको व्यवस्था गरिए। नगरिएको ?	०-१	१	स्थानीय सरकारकाक्षमता विकास योजनामा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माणएवं परीक्षणनियमितरूपमा गर्न बजेटको व्यवस्था गर्ने गरिएको।	स्थानीय सरकारकाक्षमता विकास योजनामा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माणएवं परीक्षणगर्न कहिले काहीँ बजेटको व्यवस्था हुने गरेको ।	स्थानीय सरकारकाक्षमता विकास योजनामा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माणएवं परीक्षणगर्न बजेटको व्यवस्था हुने नगरेको ।	स्थानीय सरकारको बजेट विनियोजन र लैससास परीक्षण दस्तावेजहरू

१९	१.३.३परिक्षणपश्चातलैङ्गिक तथा समावेशी विषयमासुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि पर्याप्त बजेट तथा कार्यक्रम बार्षिक योजनामा समावेश गरिएनगरिएको ?	०-१	०.५	परिक्षणपश्चातलैङ्गिक तथा समावेशी विषयमासुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि पर्याप्त बजेट तथा कार्यक्रम बार्षिक योजनामा समावेश गरेको ।	परिक्षणपश्चातलैङ्गिक तथा समावेशी विषयमासुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि बजेट तथा कार्यक्रम बार्षिक योजनामा समावेशभएपनि पर्याप्त नभएको।	परिक्षणपश्चातलैङ्गिक तथा समावेशी विषयमासुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि बजेटव्यवस्था हुने नगरेको ।	स्थानीय सरकारको बजेट विनियोजन र लैससास परीक्षण दस्तावेजहरु
२०	१.३.४स्थानीय सरकारकोबजेट तथा कार्यक्रममा लक्षित समूहहरुको लागि निश्चितप्रतिशत बजेट विनियोजन गरी उनीहरुको हितका कार्यक्रममा समयैमाखर्च गरिएनगरिएको ? (बजेट तथाकार्यक्रमबीच भिडान)	०-१	०.५	स्थानीय सरकारकोबजेट तथा कार्यक्रममा लक्षित समूहहरुको लागि निश्चितप्रतिशत बजेट विनियोजन गरी उनीहरुको हितका कार्यक्रममा समयैमाखर्च गर्ने गरिएको।	स्थानीय सरकारकोबजेट तथा कार्यक्रममा लक्षित समूहहरुको लागि कहिले कहीं बजेट विनियोजन गरी उनीहरुको हितका कार्यक्रममाखर्च गर्ने गरिएको।	स्थानीय सरकारकोबजेट तथा कार्यक्रममा लक्षित समूहहरुको लागि बजेट विनियोजन तथा उनीहरुको हितका कार्यक्रममा खर्च गर्ने नगरिएको।	बजेट तथाकार्यक्रमबीच भिडान नतिजा निकाल्ने, बजेट तथा कार्यक्रम दस्तावेज

मुख्य सूचक सहायक सूचक र सूचकहरु	सूचकको अङ्क 20	प्राप्ति अङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
२ संस्थागत व्यवस्था २०			प्राप्ति १३.५			
२.१.कर्मचारीपदाधिकारी प्रतिनिधित्व ४			प्राप्ति २.५			

२१	२.१.१स्थानीय सरकारकोनिर्णायक तहमा (कर्मचारी।पदाधिकारी) महिलाहरूको समानरूपमा (५०।५० प्रतिशत)प्रतिनिधित्व रहेकोछ।छैन ?	०-१	०.५	स्थानीय सरकारकोनिर्णायक तहमा (कर्मचारी।पदाधिकारी) महिलाहरूको समानरूपमा (५०/५० प्रतिशत)प्रतिनिधित्व रहेकोअवस्था ।	स्थानीय सरकारकोनिर्णायक तहमा (कर्मचारी।पदाधिकारी) महिलाहरूको समानरूपमा (५०।५० प्रतिशत)प्रतिनिधित्व नभए पनि कम्तिमा ३३ प्रतिशत प्रतिनिधित्व रहेकोअवस्था	स्थानीय सरकारकोनिर्णायक तहमा (कर्मचारी।पदाधिकारी) महिलाहरूको समानरूपमा (५०/५० प्रतिशत)प्रतिनिधित्व नभए पनि कम्तिमा ३३ प्रतिशत पनि प्रतिनिधित्व नरहेकोअवस्था	स्थानीय सरकारकोनिर्णायक तहमा रहेका (कर्मचारी।पदाधिकारी) को नामावली
२२	२.१.२स्थानीय सरकारकाकर्मचारीहरूको पदपूर्तिको निर्णय गर्दा सबै जातजाति, वर्ग, लिङ्ग र समुदायका बीचसमावेशीकरण हुने गरी कर्मचारीहरूको समावेशी समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुनसक्नेरणनीति लिइएको छ।छैन ?	०-१	०	स्थानीय सरकारकाकर्मचारीहरूको पदपूर्तिको निर्णय गर्दा सबै जातजाति, वर्ग, लिङ्ग र समुदायका बीचसमावेशीकरण हुने गरी कर्मचारीहरूको समावेशी समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुनसक्नेरणनीति लिइएको अवस्था।	स्थानीय सरकारकाकर्मचारीहरूको पदपूर्तिको निर्णय गर्दा सबै जातजाति, वर्ग, लिङ्ग र समुदायमध्येबाट केहीसमावेशीकरण हुने गरी कर्मचारीहरूको सिमित समावेशी प्रतिनिधित्व हुनसक्नेरणनीति लिइएको अवस्था।	स्थानीय सरकारकाकर्मचारीहरूको पदपूर्तिको निर्णय गर्दा सबै जातजाति, वर्ग, लिङ्ग र समुदायका बीचसमावेशीकरण हुने गरी कर्मचारीहरूको समावेशी समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुनसक्नेरणनीति लिइएको छैन।	स्थानीय सरकारकाकर्मचारीहरूको पदपूर्तिको सम्बन्धी नीति, कानून र अभ्यास सम्बन्धी दस्तावेज
२३	२.१.३स्थानीय सरकारले महिला तथा बिशेष समुदायलाई बिशेष सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझ्नेको कर्मचारी वा जनप्रतिनिधि समेत समावेश गरेको कार्यटोली वा शाखा मार्फत दिने गरेको।नगरेको ?	०-१	१	स्थानीय सरकारले महिला तथा बिशेष समुदायलाई बिशेष सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझ्नेको कर्मचारी वा जनप्रतिनिधि समेत समावेश गरेको कार्यटोली वा शाखा मार्फत सेवा दिने गरेको।	स्थानीय सरकारले महिला तथा बिशेष समुदायलाई बिशेष सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझ्नेको जनप्रतिनिधि समावेश गरेको कार्यटोली मार्फत दिने गरेको।	स्थानीय सरकारले महिला तथा बिशेष समुदायलाई बिशेष सेवा प्रदान गर्दा सम्बन्धित समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझ्नेको कर्मचारी वा जनप्रतिनिधि समेत समावेश गरेर सेवा दिने नगरेको।	स्थानीय सरकारले महिला तथा बिशेष समुदायलाई बिशेष सेवा प्रदान गर्ने रणनीति तथा कार्यनीति र सेवा प्रवाह दस्तावेज

२४	२.१.४जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई कुनै क्षमता अभिवृद्धिको अवसर प्रदान गर्दा सबैलाई समान अवसर हुने गरी र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्रभाग प्राप्त हुनेगरी सकारात्मक विभेदको नीति लिएको।नलिएको	०-१	१	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई कुनै क्षमता अभिवृद्धिको अवसर प्रदान गर्दा सबैलाई समान अवसर हुने गरी र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्रभाग प्राप्त हुनेगरी सकारात्मक विभेदको नीति लिएको ।	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई कुनै क्षमता अभिवृद्धिको अवसर प्रदान गर्दा सबैलाई समान अवसर हुनेगरी र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई समेत सेवा प्राप्त हुनेगरी सकारात्मक विभेदको नीति लिएको ।	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई कुनै क्षमता अभिवृद्धिको अवसर प्रदान गर्दा सबैलाई समान अवसर पाइने गरी र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्रभाग प्राप्त हुनेगरी सकारात्मक विभेदको नीति नरहेको ।	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई क्षमता अभिवृद्धिको अवसर प्रदान गर्ने सकारात्मक विभेदको नीति तथा रणनीति दस्तावेज
	२.२.कार्यप्रणाली समावेशी ४ प्रासाङ् ३						
२५	२.२.१महिला रपुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय तहकोनिश्चित कार्यनीति छ।छैन ?	०-१	०.५	महिला रपुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय तहकोनिश्चित कार्यनीति रहेको।	महिला रपुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय तहकोनिश्चित कार्यनीति भएपनि कार्यान्वयनमा नरहेको ।	महिला रपुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय तहकोनिश्चित कार्यनीति नरहेको।	महिला रपुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको कार्यनीति दस्तावेज

२६	२.२.२स्थानीय सरकारमालैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको व्यवस्था छ।छैन ? (लैङ्गिक विकास डेस्क वा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति वा यस्तै कुनै संरचनाकोव्यवस्था कार्यशर्त र जिम्मेवारी किटान सहित गरिए।नगरिएको)	०-१	१	स्थानीय सरकारमालैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको व्यवस्था रहेको (लैङ्गिक विकास डेस्क वा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति वा यस्तै कुनै संरचनाकोव्यवस्था कार्यशर्त र जिम्मेवारी किटान सहित रहेको)	स्थानीय सरकारमालैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको व्यवस्था रहेको (लैङ्गिक विकास डेस्क वा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति वा यस्तै कुनै संरचनाकोव्यवस्था कार्यशर्त र जिम्मेवारी किटान सहित रहेको) तर कार्यान्वयनमा नरहेको	स्थानीय सरकारमालैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको व्यवस्था रहेको (लैङ्गिक विकास डेस्क वा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति वा यस्तै कुनै संरचनाकोव्यवस्था नगरिएको) ।	स्थानीय सरकारको संगठन संरचना र लैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको कार्य निर्देश शर्त र जिम्मेवारी किटान दस्तावेज
२७	२.२.३स्थानीयसरकारबाट कार्यालयमा हुन सक्ने कुनै पनि प्रकारको दुर्व्यवहार, भेदभाव महिलाहिंसा नियन्त्रणको लागिआचार संहिता बनाएर लागु गरिएको छ।छैन ?	०-१	०.५	स्थानीयसरकारबाट कार्यालयमा हुन सक्ने सबै प्रकारको दुर्व्यवहार, भेदभाव महिलाहिंसा नियन्त्रणको लागिआचार संहिता बनाएर लागु गरिएको।	स्थानीयसरकारबाट कार्यालयमा हुन सक्ने दुर्व्यवहार, भेदभाव र महिलाहिंसा नियन्त्रण सम्बन्धी आचार संहिता रहेको तर कार्यान्वयन नभएको।	स्थानीयसरकारबाट कार्यालयमा हुन सक्ने दुर्व्यवहार, भेदभाव र महिलाहिंसा नियन्त्रण सम्बन्धी आचार संहिता केही पनि नरहेको।	स्थानीयसरकारबाट कार्यालयमा हुन सक्ने सबै प्रकारको दुर्व्यवहार, भेदभाव महिलाहिंसा नियन्त्रण सम्बन्धी आचार संहिता दस्तावेज /निर्णय पुस्तिका

२८	२.२.४ योजना तर्जुमासमितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता भए नभएको र यस समितिले वडा तहमा योजाना सम्बन्धी छलफल समावेशी भए नभएको अनुगमन गरे।नगरेको ?	०-१	१	योजना तर्जुमासमितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता रहेको र यस समितिले वडा तहमा योजाना सम्बन्धी छलफल समावेशी भए नभएको अनुगमन समेत गरेको ।	योजना तर्जुमासमितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता रहेतापनि यस समितिले वडा तहमा योजाना सम्बन्धी छलफल समावेशी भए नभएको अनुगमन नगरेको ।	योजना तर्जुमासमितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता नरहेको र यस समितिले वडा तहमा योजाना सम्बन्धी छलफल समावेशी भए नभएको अनुगमन समेत नगरेको ।	योजना तर्जुमासमितिलाई र लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिले सुझाव दिएको दस्तावेज, बैठकको उपस्थिति तथा निर्णय पुस्तिका र वडास्तरमा गरेको अनुगमन प्रतिवेदन
	२.३.समिति, उपसमिति रकार्यदलमा प्रतिनिधित्व ४ प्रासाङ् ३						
२९	२.३.१स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट महिला र पुरुषको समावेशी प्रतिनिधित्वहुने व्यवस्था रहे। नरहेको ?	०-१	१	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट महिला र पुरुषको समावेशी र समानुपातिक प्रतिनिधित्वहुने व्यवस्था रहेको।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट समानुपातिक प्रतिनिधित्वहुने व्यवस्था रहेपनि व्यवहारमा केहीकोमात्र प्रतिनिधित्व हुने गरेको।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट समावेशी र समानुपातिक प्रतिनिधित्वहुने व्यवस्था नरहेको।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट समावेशी प्रतिनिधित्व भएको उपस्थिति तथा निर्णय पुस्तिका

३०	२.३.२स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायका प्रतिनिधिहरूले छलफल तथा निर्णय निर्माणमा स्वस्थ ढंगले भागलिन पाए।नपाएको ?	०-१	१	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायका प्रतिनिधिहरूले छलफल तथा निर्णय निर्माणमा स्वस्थ ढंगले भागलिन पाएको ।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायका प्रतिनिधिहरूले छलफलमा भागलिन पाए पनि निर्णय निर्माणमा भूमिका खेल्न नसकेको ।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायका प्रतिनिधिहरूले छलफल तथा निर्णय निर्माणमा स्वस्थ ढंगले भागलिन नपाएको ।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूको छलफल सहभागिताको उपस्थिति र निर्णय पुस्तिकाको प्रति
३१	२.३.३स्थानीय तहमा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समीक्षा सम्बन्धी कार्यमा स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको हितहुने गरी विश्लेषण सहित नीतिगत र कार्यगत सुझाव दिने गरे।नगरेको ?	०-१	०.५	स्थानीय तहमा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समीक्षा सम्बन्धी कार्यमा स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोहितहुने गरी विश्लेषण सहित नीतिगत र कार्यगत सुझाव दिने गरेको ।	स्थानीय तहमा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समीक्षा सम्बन्धी कार्यमा स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोहितहुने गरी विश्लेषण नगरी नीतिगत र कार्यगत सुझाव दिने गरेको ।	स्थानीय तहमा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समीक्षा सम्बन्धी कार्यमा स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले दिएका सुझावहरू नगरेको ।	स्थानीय तहमा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समीक्षा सम्बन्धी कार्यमा स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले दिएका सुझावहरू

३२	२.३.४स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको हितहुने गरी दिइएका नीतिगत र कार्यगत सुझावहरूको कार्यान्वयन हुने गरे।नगरेको ?	०-१	०.५	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोहितहुने गरी दिइएका नीतिगत र कार्यगत सुझावहरूको प्रायः कार्यान्वयन हुने गरेको ।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोहितहुने गरी दिइएका नीतिगत र कार्यगत सुझावहरूको कार्यान्वयन कहिले काहीँमात्र हुने गरेको ।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोहितहुने गरी दिइएका नीतिगत र कार्यगत सुझावहरूको कार्यान्वयन हुने नगरेको ।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोहितहुने गरी दिइएका नीतिगत र कार्यगत सुझावहरू र कार्यान्वयन समीक्षा
२.४.वित्त व्यवस्थापनप्रणालीमा समावेशिता ४ प्रासाङ् ३.५							
३३	२.४.१स्थानीय तहमा महिलाविकास, लैङ्गिक हिंसा विरुद्ध, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि जस्ता विषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि लागि वार्षिक आर्थिक ऐनमा उल्लेखगरी छुट्टै कोष स्थापना गरिएको। नगरिएको ?	०-१	१	स्थानीय तहमा महिलाविकास, लैङ्गिक हिंसा विरुद्ध, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि जस्ता विषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि लागि वार्षिक आर्थिक ऐनमा उल्लेखगरी छुट्टै कोष स्थापना भएको ।	स्थानीय तहमा महिलाविकास, लैङ्गिक हिंसा विरुद्ध, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि जस्ता विषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि लागि वार्षिक आर्थिक ऐनमा उल्लेखगरी छुट्टै कोष स्थापना गर्ने निर्णय भएको तर कार्यान्वयननभएको ।	स्थानीय तहमा महिलाविकास, लैङ्गिक हिंसा विरुद्ध, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि जस्ता विषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि लागि छुट्टै कोष स्थापना नभएको ।	स्थानीय तहमा महिलाविकास, लैङ्गिक हिंसा विरुद्ध, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि जस्ता विषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि लागि छुट्टै कोष स्थापना सम्बन्धी दस्तावेज

३४	२.४.२के आदिवासीजनजाति, दलित अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि वजेटको व्यवस्था भएकोछ ? उनीहरूको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा गरिएकोछ ?	०-१	१	आदिवासीजनजाति, दलित अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि वजेटको व्यवस्था भएकोतथाउनीहरूको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको।	आदिवासीजनजाति, दलित अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि वजेटको व्यवस्था भएकोतरउनीहरूको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा भने नभएको।	आदिवासीजनजाति, दलित अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि वजेटको व्यवस्था तथाउनीहरूको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा नभएको।	आदिवासीजनजाति, दलित अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि वजेट तथा कार्यक्रम दस्तावेजहरू
३५	२.४.३के स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक डेस्कको विकासको र आवश्यक मानवीय श्रोतहरू लागि वजेटको व्यवस्थाभएको छ ? सो अनुसार कार्यक्रम पहिचानगरिएकोछ ?	०-१	०.५	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक डेस्कको विकासको र आवश्यक मानवीय श्रोतहरू लागि वजेटको व्यवस्थाभएको तथासो अनुसार कार्यक्रम पहिचानगरिएको।	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक डेस्कको विकासको र आवश्यक मानवीय श्रोतहरू लागि वजेटको व्यवस्थाभएको तरसो अनुसार कार्यक्रम पहिचाननगरिएको।	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक डेस्कको विकासको र आवश्यक मानवीय श्रोतहरू लागि वजेट तथा कार्यक्रम प्रवन्ध नै नभएको ।	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक डेस्कको व्यवस्था तथा सोको लागि आवश्यक जनशक्ति, वजेट तथा कार्यक्रमको व्यवस्थाभएको दस्तावेज
३६	२.४.४स्थानीयसरकारले समावेशी सूचनाप्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था गरे।नगरेको र कम्प्युटरकृतलेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धी सूचना दिने वा नदिने गरेको ।	०-१	१	स्थानीयसरकारले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था गर्ने गरेको र कम्प्युटरकृतलेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धी सूचना दिने गरेको ।	स्थानीयसरकारले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था गरे पनि कम्प्युटरकृतलेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धी सूचना दिने नगरेको ।	स्थानीयसरकारले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था नगरेको र कम्प्युटरकृतलेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्बन्धी सूचना पनि नदिने गरेको ।	स्थानीयसरकारले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन बजे विनियोजन गरेको दस्तावेज र सूचना प्रणाली र यसबाट प्रवाहित सूचनाहरू
२.५.तथ्याङ्क सङ्कलन तथाव्यवस्थापन ४					प्रासाङ् १.५		

३७	२.५.१के स्थानीयसरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत खण्डिकृत सूचना।तथ्याँक संकलनतथा अध्यावधिकगर्ने गरेको छ ? (लिङ्ग, उमेर, जात, र आर्थिक स्थिति आदि) (गाउँ।नगर प्रोफाईल)	०-१	०.५	स्थानीयसरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका(लिङ्ग, उमेर, जात, र आर्थिक स्थिति आदि) समावेश भएको आधारभूत खण्डिकृत सूचना।तथ्याँक संकलनगर्ने गरेको र खण्डीकृत तथ्याँकको समय समयमा अध्यावधिकगर्ने गरेको छ ।	स्थानीयसरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका(लिङ्ग, उमेर, जात, र आर्थिक स्थिति आदि) समावेश भएको आधारभूत खण्डिकृत सूचना।तथ्याँक संकलनगरेको तर खण्डीकृत तथ्याँकको अध्यावधिकनगरेको ।	स्थानीयसरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका(लिङ्ग, उमेर, जात, र आर्थिक स्थिति आदि) समावेश भएको आधारभूत खण्डिकृत सूचना।तथ्याँक संकलनपनि नगरेको ।	महिला, पुरुष, बालबालिका, सबै जातजातिका (लिङ्ग, उमेर, जात, र आर्थिक स्थिति आदि) खण्डिकृत तथ्याँक सहितको गाउँ/नगर प्रोफाईल ।
३८	२.५.२स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत सूचना।तथ्याँक संकलन गर्दा बेरोजगार तथागरिबको पहिचान गरी छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन गर्ने गरेको ।नगरेको (गाउँ।नगरप्रोफाईल)	०-१	०	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत सूचना।तथ्याँक संकलन गर्दा बेरोजगार तथागरिबको पहिचान गरी छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन गर्ने गरेको ।	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत सूचना।तथ्याँक संकलन गर्दा बेरोजगार तथागरिबको पहिचान गरैको तर छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन नगरेको ।	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत सूचना।तथ्याँक संकलन गर्दा बेरोजगार तथागरिबको पहिचान नै नभएकोले छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन गर्ने नगरेको ।	स्थानीय स्तरका समुदायस्तरका आधारभूत सूचना।तथ्याँक र नक्साङ्कन सहितको गाउँ।नगरप्रोफाईल ।
३९	२.५.३के स्थानीयसरकारले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्यांक र सूचनालाई आधार मानिस्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने गरेको छ ?	०-१	०	स्थानीयसरकारले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्यांक र सूचनालाई आधार मानिस्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्यांक र सूचनालाई आधार मानिस्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने नीति बनाएको तर कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीयसरकारले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्यांक र सूचनालाई आधार मानिस्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने नगरेको ।	स्थानीयपार्श्वचित्र र खण्डीकृत तथ्यांक तथा सूचनाको विवरण र स्थानीय विकास योजना तर्जुमा दस्तावेज ।

४०	२.५.४स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा पाउनेहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन तथातथ्याँक अध्यावधिक गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	१	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा पाउनेहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन तथातथ्याँक अध्यावधिक गर्ने गरेको ।	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा पाउनेहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन गरेपनि तथ्याँक अध्यावधिक नगरेको ।	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा पाउनेहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन तथातथ्याँक अध्यावधिक गर्ने नगरेको ।	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जिकरणको अभिलेख ।
----	---	-----	---	---	--	--	--

मुख्य सूचक सहायक सूचक र सूचकहरू		सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
	३ मानव संसाधन तथा क्षमता विकास २०			प्राप्ताङ्क १४.५			
	३.१.मानव संसाधन तथाक्षमता विकास८ प्राप्ताङ्क ४						
४१	३.१.१लैङ्गिक तथासमावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार गरे नगरेको र छुट्टैशिर्षकमा बजेट विनियोजन भए । नभएको र यस्तो रकम खर्च गर्ने कार्यविधि स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा आए।नआएको ?	०-१	०.५	लैङ्गिक तथासमावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार गरी छुट्टैशिर्षकमा बजेट विनियोजन हुने गरेको र यस्तो रकम खर्च गर्ने कार्यविधि स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा नआएको ।	लैङ्गिक तथासमावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार भएपनि छुट्टैशिर्षकमा बजेट विनियोजन हुने नगरेको तथा यस्ता कार्यमा भए गरेको खर्च गर्ने कार्यविधि स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा नआएको	लैङ्गिक तथासमावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार नगरेको, छुट्टैशिर्षकमा बजेट विनियोजन हुने नगरेको र यस्तो रकम खर्च गर्ने कार्यविधि समेत स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा नआएको ।	लैङ्गिक तथासमावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना, बार्षिक बजेट किताब र लैससासमा खर्च गर्ने कार्यविधि

४२	३.१.२स्थानीय सरकारकापदाधिकारी।कर्मचारीहरूले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंशा सम्बन्धी तालिम लिएका छन् वाछैनन् र तालिम कार्यक्रममा लक्षित समूह तथा अन्य सबै महिला र पुरुषको समानसहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चितता गरिएको थियो। थिएन ?	०-१	०.५	स्थानीय सरकारकापदाधिकारी।कर्मचारीहरू ले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंशा सम्बन्धी तालिम लिएको र तालिम कार्यक्रममा लक्षित समूह तथा अन्य सबै महिला र पुरुषको समानसहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चितता गरिएको।	स्थानीय सरकारकापदाधिकारी।कर्मचारीहरू ले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंशा सम्बन्धी तालिम लिए पनि तालिम कार्यक्रममा लक्षित समूह तथा अन्य सबै महिला र पुरुषको समानसहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चितता नगरिएको।	स्थानीय सरकारकासबै पदाधिकारी।कर्मचारीहरूले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंशा सम्बन्धी तालिम नलिएका र तालिम कार्यक्रममा लक्षित समूह तथा अन्य सबै महिला र पुरुषको समानसहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चितता नगरिएको।	स्थानीय तहकापदाधिकारी तथा कर्मचारीहरू र समावेशी सदस्यहरूलाई तालिम प्रदान गर्दा कुल संख्याका आधारमा महिला तथापुरुषको सहभागी संख्याको अनुपात विश्लेषण प्रतिवेदन
४३	३.१.३तालिमका विषयवस्तुको प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग र महिलाका आवश्यकतासमेटिएको र तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिने गरिएको छ।छैन ?	०-१	०.५	तालिमका विषयवस्तुको प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग तथा महिलाका आवश्यकतासमेटिएको र तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिने गरिएको।	तालिमका विषयवस्तुको प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग र महिलाका आवश्यकतासमेटिए पनि तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिने नगरिएको।	तालिमका विषयवस्तुको प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग हुने नगरेको, महिलाका आवश्यकतापनि नसमेटिएको र तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण समेत लिने नगरिएको।	तालिममा समेटिएको विषयवस्तु, भाषाको लेखन र प्रयोगको स्तर, आवश्यकतामा आधारितभएको तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण प्रतिवेदन
४४	३.१.४महिला तथालक्षित समुहका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरू (प्राबिधिक तालिम, क्षमता विकास, नेतृत्व विकासको तालिम, भ्रमण) छन्।छैनन् ? सो अनुसारको वजेटविनियोजन गरिएको छ।छैन ?	०-१	०.५	महिला तथालक्षित समुहका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरूरहेका र सो अनुसारको वजेटविनियोजन हुने गरेको।	महिला तथालक्षित समुहका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरूभएपनि सो अनुसारको वजेटविनियोजन हुने नगरेको।	महिला तथालक्षित समुहका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरूर सो अनुसार वजेटविनियोजन हुने नगरेको ।	महिला तथालक्षित समुहका पदाधिकारीको क्षमता विकाससम्बन्धी प्राबिधिक तालिम, नेतृत्व विकासको तालिम, भ्रमण आदिको प्रतिवेदन र परिमाण खुल्ने बजेट खर्च विवरण

४५	३.१.५के स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्बन्धी तालिम दिन तथाकार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने यथेष्ट मानवीय श्रोत छन् ? (विषयगत तालिमप्राप्त जनशक्ति संख्या)	०-१	०.५	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्बन्धी तालिम दिन तथाकार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने यथेष्ट मानवीय श्रोत रहेको।	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्बन्धी तालिम दिन तथाकार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने केही मानवीय श्रोत रहेको।	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्बन्धी तालिम दिने तथाकार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने मानवीय श्रोत नरहेको।	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्बन्धी तालिम तथाकार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने विषयगत तालिमप्राप्त जनशक्ति संख्या विवरण
४६	३.१.६के स्थानीयसरकारमा मानव संसाधन विकास केन्द्र वा शाखा वा इकाइको व्यवस्था छ ?	०-१	०	स्थानीयसरकारमा मानव संसाधन विकास केन्द्र वा शाखा वा इकाइको व्यवस्था रहेको ।	स्थानीयसरकारमा मानव संसाधन विकास केन्द्र वा शाखा वा इकाइको व्यवस्था भएपनि जनशक्ति नखटाइएको ।	स्थानीयसरकारमा मानव संसाधन विकास केन्द्र वा शाखा वा इकाइ र सो सम्बन्धी जनशक्ति नहेको ।	स्थानीयसरकारको संगठन संरचना र कार्यरत जनशक्तिको शाखागत विवरण
४७	३.१.७महिला रवन्चितिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन कार्यक्रम रहे नरहेको र कार्यान्वयन भए नभएको(संचालित तालिम कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	०-१	१	महिला रवन्चितिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन हुने गरेको ।	महिला रवन्चितिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षाका हुने गरेपनि सबैले अवसर नपाएको।	महिला रवन्चितिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षाका हुने नगरेको र कार्यक्रम समेत नरहेको ।	स्थानीय तहको बार्षिक कार्यक्रम र महिला तथावन्चितिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी सम्बन्धी कार्यक्रमहरूको उपस्थिति विवरण

४८	३.१.८महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्वटा प्रतिवद्धताहरूका बारेमा स्थानीयसरकारका पदाधिकारीहरू वा कर्मचारीहरूलाई जानकारी छ ? सोको लागि अभिमुखीकरणगरिएको छ ? (कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	०-१	०.५	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्वटा प्रतिवद्धताहरूका बारेमा स्थानीयसरकारका पदाधिकारीहरू वा कर्मचारीहरूलाई जानकारी दिन अभिमुखीकरणगरिएको।	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्वटा प्रतिवद्धताहरूका बारेमा स्थानीयसरकारका पदाधिकारीहरू वा कर्मचारीहरूलाई जानकारी दिने कार्यक्रम रहेपनि सञ्चालन नभएको।	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्वटा प्रतिवद्धताहरूका बारेमा स्थानीयसरकारका पदाधिकारीहरू वा कर्मचारीहरूलाई जानकारी दिने कार्यक्रम रहेको र यस्तो जानकारी दिने कुनै कार्यक्रम नरहेको।	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्वटा प्रतिवद्धताहरूका बारेमा स्थानीयसरकारका पदाधिकारीहरू वा कर्मचारीहरूलाई जानकारी दिने अभिमुखीकरणकार्यक्रमको संख्या र उपस्थिति विवरण
३.२.अनौपचारिक मूल्य, मान्यता र कुसंस्कार विरुद्ध जनचेतना ४ प्रासाङ् ३							
४९	३.२.१महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू र सो अनुसारको बजेट विनियोजन गरीकार्यक्रम समयैमा सम्पन्न गरेको छ ? (कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	०-१	१	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू र सो अनुसारको बजेट विनियोजन गरीकार्यक्रम समयैमा सम्पन्न हुने गरेको।	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू रहेपनि सो अनुसारको बजेट विनियोजन तथा कार्यक्रम सञ्चालन नभएको।	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू नरहेको र यसकालागि बजेट समेत विनियोजन हुने नगरेको ।	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू र बजेट विवरण तथा सञ्चालित कार्यक्रम कार्यक्रम संख्या, मिति र उपस्थिति विवरण
५०	३.२.२लैङ्गिकहिंसारहित गाऊ/नगरपालिका घोषणा गरेको छ ? (घोषणा गरेको मिति) र महिला हिंसाविरुद्ध सून्य सहिष्णुता अपनाएको छ ? (घटेका घटना संख्या र लिइएका निर्णय)	०-१	०	लैङ्गिकहिंसारहित गाऊ/नगरपालिका घोषणा भएको र महिला हिंसाविरुद्ध सून्य सहिष्णुता अपनाइएको।	लैङ्गिकहिंसारहित गाऊ/नगरपालिका घोषणा भएपनि महिला हिंसाका घटना उल्लेख्य रुपमा नघटेको।	लैङ्गिकहिंसारहित गाऊ/नगरपालिका घोषणा पनि नभएको र महिला हिंसाका घटना उल्लेख्य संख्यमा रहेको।	लैङ्गिकहिंसारहित गाऊ/नगरपालिका घोषणा गरेको मिति तथा लिइएका निर्णय विवरण र स्थानीय न्यायिक समिति वा प्रहरीमा महिला हिंसा सम्बन्धी उजुरीदर्ता विवरण

५१	३.२.३ स्थानीय सरकारले महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने गरेको छ ? (कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति तथा निर्णय पुस्तिका)	०-१	१	स्थानीय सरकारले महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने गरिएको।	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू स्थानीय सरकारहरूले संचालन गर्ने गरे पनि प्रभावकारी नभएको।	स्थानीय सरकारले महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने नगरेको।	स्थानीय सरकारले सञ्चालन गरेका महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमको उपस्थिति तथा निर्णय पुस्तिका
५२	३.२.४ के स्थानीयसरकारले समाजमा रहेका विभिन्न कुसंस्कार जस्तै (जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बालविवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि जस्ता सामाजिक कुरीति हटाउन कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने गरेको छ ? (कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	०-१	१	स्थानीयसरकारले समाजमा रहेको विभिन्न कुसंस्कार जस्तै जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बालविवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि जस्ता सामाजिक कुरीति हटाउन कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने गरेको।	स्थानीयसरकारले समाजमा रहेका विभिन्न कुसंस्कार जस्तै जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बालविवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि मध्ये केहीमात्र सामाजिक कुरीति हटाउने कार्यक्रम संचालन गर्ने गरेको।	स्थानीयसरकारले समाजमा रहेका विभिन्न कुसंस्कार जस्तै जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बालविवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि सामाजिक कुरीति हटाउने कार्यक्रम संचालन हालसम्म नगरेको।	स्थानीयसरकारले समाजमा रहेका विभिन्न कुसंस्कार जस्तै जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बालविवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि सामाजिक कुरीति हटाउन सञ्चालन गरेका कार्यक्रमको संख्या र उपस्थिति
	३.३.कानूनी साक्षरता ४	प्रासाङ् ३.५					

५३	३.३.१स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत जनप्रतिनिधिहरू र पालिकामा कार्यरत कर्मचारीलाई नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, विषयगत कानूनहरू, पालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनहरूको बारेमा अभिमुखीकरण गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	०.५	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत जनप्रतिनिधिहरू र पालिकामा कार्यरत कर्मचारीलाई नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, विषयगत कानूनहरू, पालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनको बारेमा अभिमुखीकरण गर्ने गरिएको ।	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत केही जनप्रतिनिधिहरू तथा पालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरूमध्ये केही सिमितलाई मात्र नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, विषयगत कानूनहरू, पालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनको बारेमा अभिमुखीकरण गरिएको ।	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत केही जनप्रतिनिधिहरू तथा पालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरूमध्ये कसैलाई पनि नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, विषयगत कानूनहरू, पालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण कानूनको बारेमा अभिमुखीकरण नगरिएको	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत जनप्रतिनिधिहरू र पालिकामा कार्यरत कर्मचारीलाई नेपालको संविधान र अन्य प्रचलित कानूनको विषयमा गरिएको अभिमुखीकरण कार्यक्रमको संख्या र उपस्थिति विवरण
----	--	-----	-----	--	--	--	--

५४	३.३.२स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्यहरू, सभाका सदस्यहरू र पालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखहरूलाई कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रिया र समाधान गर्नु पर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य विषयवस्तुका सम्बन्धमा समय समयमा अभिमुखीकरण गर्ने गरे।नगरेको ?	०-१	१	स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्यहरू, सभाका सदस्यहरू र पालिकाका प्रमुख, प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखहरूलाई कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रिया र समाधान गर्नु पर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य विषयवस्तुका सम्बन्धमा समय समयमा अभिमुखीकरण गर्ने गरेको ।	स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्यहरू, सभाका सदस्यहरू र पालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखहरूमध्ये केहीलाईमात्र कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रिया र समाधान गर्नु पर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य विषयवस्तुका सम्बन्धमा अभिमुखीकरण गरिएको ।	स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्यहरू, सभाका सदस्यहरू र पालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखहरूलाई कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रिया र समाधान गर्नु पर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य विषयवस्तुका सम्बन्धमा कुनैपनि अभिमुखीकरण नभएको ।	स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्यहरू, सभाका सदस्यहरू र पालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखहरूलाई कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्बन्धी प्रक्रिया र समाधान गर्नु पर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य विषयवस्तु समेटेी गरिएको अभिमुखीकरण कार्यक्रमको संख्या र उपस्थिति विवरण
५५	३.३.३के महिलाहरूकोलागि कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालित भएका छन ? (जस्तै: कानूनी हकअधिकार, एकल महिला, र चेलिबेटी बेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा विरुद्धका कार्यक्रम आदिबारेअनुशिक्षण)	०-१	१	महिलाहरूकोलागि कानूनी शिक्षा सम्बन्धी - कानूनी हकअधिकार, एकल महिला, र चेलिबेटी बेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा विरुद्धका कार्यक्रम आदिबारे नियमित रुपमा अनुशिक्षण हुने गरेको।	महिलाहरूकोलागि कानूनी शिक्षा सम्बन्धी - कानूनी हकअधिकार, एकल महिला, र चेलिबेटी बेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा विरुद्धका केही बिषयमा अभिमुखीकरण हुने गरेको।	महिलाहरूकोलागि कानूनी शिक्षा सम्बन्धी - कानूनी हकअधिकार, एकल महिला, र चेलिबेटी बेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा विरुद्धका कार्यक्रम आदिबारेअनुशिक्षण नभएको ।	महिलाहरूकोलागि कानूनी शिक्षा सम्बन्धी - कानूनी हकअधिकार, एकल महिला, र चेलिबेटी बेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा विरुद्धका कार्यक्रम आदिबारेअनुशिक्षण कार्यक्रम संख्या र पटक तथा सहभागी संख्या

५६	३.३.४ महिलाहरूको लागि संचालित कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालनबाट के उनीहरू लाभान्वित भएका छन् ? (जस्तै: कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, चेलिबेटीबेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा विरुद्ध कार्यक्रम आदिबारे अनुशिक्षण र यसको असर)	०-१	१	महिलाहरूको लागि संचालित कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालनबाट कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, चेलिबेटीबेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा विरुद्ध महिलाहरू सशक्तिकरण भएको।	महिलाहरूको लागि संचालित कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालनबाट कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, चेलिबेटीबेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा विरुद्ध कार्ययहरू मध्ये केहीमा महिलाहरूको सशक्तिकरण भएको।	महिलाहरूको लागि संचालित कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालन नभएको र यसले महिलाको कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, चेलिबेटीबेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा विरुद्ध कार्यक्रमहरूमा महिलाहरू सशक्त नभएको ।	महिलाहरूको लागि संचालित कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू जस्तै: कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, चेलिबेटीबेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिंसा विरुद्ध कार्यक्रम आदिबारे अनुशिक्षण कार्यक्रम संख्या र पटक तथा सहभागी संख्या
३.४. विपद व्यवस्थापनमा समावेशिता ४ प्रासाङ् ४							
५७	३.४.१ स्थानीय सरकारले विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधि स्वीकृत गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायसँग परामर्श गरे। नगरेको र यस्ता दस्तावेजमा सिमान्तीकृत वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी विशेष राहत र महिला पुरुषलाई अलग अलग संरक्षणको प्रावधान रहे। नरहेको ?	०-१	१	स्थानीय सरकारले विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधि स्वीकृत गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायसँग परामर्श हुने गरेको र यस्ता दस्तावेजमा सिमान्तीकृत वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी विशेष राहत र महिला पुरुषलाई अलग अलग संरक्षणको प्रावधान समेत रहेको।	स्थानीय सरकारले विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधि स्वीकृत गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायका सिमित व्यक्ति सँग मात्र परामर्श लिने गरेको र यस्ता दस्तावेजमा सिमान्तीकृत वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी विशेष राहत र महिला पुरुषलाई अलग अलग संरक्षणको प्रावधान नरहेको।	स्थानीय सरकारले विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधि स्वीकृत गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायसँग परामर्श लिने नगरेको र यस्ता दस्तावेजमा सिमान्तीकृत वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरीएको विशेष राहतको प्रावधान समेत नरहेको ।	स्थानीय सरकारले विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधिको प्रति र निर्माणको क्रममा गरिएको परामर्श कार्यक्रमको उपस्थिति र सहभागिता विवरण

मुख्य सूचक सहायक सूचक र सूचकहरू		सूचकको अङ्क	प्राप्ताङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
	४ सेवा प्रवाह २० प्राप्ताङ्क १५.५						
	४.१.पूर्वाधारविकास ४ प्राप्ताङ्क ३.५						
६१	४.१.१स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रइङ, डिजायन, लगत अनुमानतयार गर्दा संरचना निर्माण भएपछि महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिलेनिर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरी लैङ्गिक, बालरअपाङ्ग मैत्री / संबेदनशील संरचनाको प्रावधान सहित हुने गरे।नगरेको ?	०-१	१	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रइङ, डिजायन, लगत अनुमानतयार गर्दा महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिलेनिर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरी लैङ्गिक, बालरअपाङ्ग मैत्रीतथासंबेदनशील संरचना निर्माण हुनेगरी स्वीकृत हुने गरेको।	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रइङ, डिजायन, लगत अनुमानतयार गर्दा अपाङ्गता भएका व्यक्तिलेनिर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरीभएपनि लैङ्गिक र बालमैत्रीतथासंबेदनशील संरचना निर्माण हुनेगरी स्वीकृत नहुने गरेको ।	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रइङ, डिजायन, लगत अनुमानतयार गर्दा महिला, बालबालिका र अपाङ्गता भएका व्यक्तिलेनिर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरी लैङ्गिकबालमैत्रीतथासंबेदनशील संरचना निर्माण हुनेगरी स्वीकृत नहुने गरेको ।	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि स्वीकृत ड्रइङ, डिजायन, लगत अनुमानतथा संरचना निर्माण भएपछि महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिलेनिर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरी लैङ्गिक, बालरअपाङ्ग मैत्री / संबेदनशील संरचनाकोड्रइङ, डिजायन भएको प्रमाण

६२	४.१.२स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पुर्वाधार तथा संरचनाहरु, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिकपूर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचनाहरु निर्माण गर्दा महिला, अपाङ्गता भएकाव्यक्ति तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण गरिएको छ।छैन ?	०-१	१	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पुर्वाधार तथा संरचनाहरु, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिकपूर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचनाहरु निर्माण गर्दा महिला, अपाङ्गता भएकाव्यक्ति तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण हुने गरेको।	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पुर्वाधार तथा संरचनाहरु, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिकपूर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचनाहरुमध्ये केहीको मात्रनिर्माण गर्दा महिला, अपाङ्गता भएकाव्यक्ति तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण हुने गरेको।	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पुर्वाधार तथा संरचनाहरु, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिकपूर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचनाहरु निर्माण गर्दा महिला, अपाङ्गता भएकाव्यक्ति तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण हुने नगरेको।	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पुर्वाधार तथा संरचनाहरु, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिकपूर्वाधार सम्बन्धी भवन र अन्य संरचनाहरुका ड्रड, डिजायन र निर्मित संरचनाको कार्यसम्पन्न प्रतिवेदनहरु
६३	४.१.३स्थानीय तहले१५०० वर्गफिटभन्दा बढी प्लान्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथासंरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथाबालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्न निर्देशनदिने गरिएको छ।छैन ?	०-१	०.५	स्थानीय तहले१५०० वर्गफिटभन्दा बढी प्लान्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथासंरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथाबालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्न निर्देशनदिने गरेको।	स्थानीय तहले१५०० वर्गफिटभन्दा बढी प्लान्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथासंरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथाबालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्नुपर्ने नीति बनाएको तर कार्यान्वयन नभएको।	स्थानीय तहले१५०० वर्गफिटभन्दा बढी प्लान्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथासंरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथाबालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्न निर्देशनदिनेकुनै नीति नै नभएको र हालसम्म यस बिषयमा नसोचिएको।	स्थानीय तहले१५०० वर्गफिटभन्दा बढी प्लान्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथासंरचना निर्माण सम्बन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथाबालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्न निर्देशनदिने नीति र स्वीकृत नक्साको प्रति

६४	४.१.४स्थानीय तहले महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा (जन विद्युत, विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि) को प्रयोग गर्न सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू रहे।नरहेको ?	०-१	१	स्थानीय तहले महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा (जन विद्युत, विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि) को प्रयोग गर्न सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू रहेका।	स्थानीय तहले महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा (जन विद्युत, विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि) को प्रयोग गर्ने सोच बनाएको तर सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू नरहेको।	स्थानीय तहले महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा (जन विद्युत, विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि) को प्रयोग गर्ने नीति तथा सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू समेत नरहेको।	स्थानीय तहले महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा (जन विद्युत, विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि) को प्रयोग गर्न सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने नीति तथा आयोजनाहरू
४.२.प्रजनन् स्वास्थ्य ४ प्रासाङ् २							
६५	४.२.१गर्भवतीमहिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा नलगाउने गरी बार्षिक नीति र कार्यक्रममा प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति र कार्यक्रम समावेश भए।नभएको ?	०-१	०	गर्भवतीमहिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा नलगा गरी बार्षिक नीति र कार्यक्रममा प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति र कार्यक्रम समावेश गरी सो नीति कार्यान्वयन गरिएको।	गर्भवतीमहिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा नलगाउने गरी बार्षिक नीति र कार्यक्रममा प्रजनन् स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति र कार्यक्रम समावेश भएको तर कार्यान्वयन नभएको।	गर्भवतीमहिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा गलगाउने नीति तथा यसको कार्यान्वयन केहीपनि नभएको।	गर्भवतीमहिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा नलगाउने नीति र यसको अनुगमन प्रतिवेदन

६६	४.२.२स्थानीय तहको कार्यालय, अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिकस्थलहरूमा बच्चालाईस्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्ष र समयको व्यवस्था र सो को व्यवस्थापन गरिएको छ।छैन ?	०-१	०.५	स्थानीय तहको कार्यालय, अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिकस्थलहरूमा बच्चालाईस्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्ष र समयको व्यवस्था र सो को व्यवस्थापन गरिएको।	स्थानीय तहको कार्यालय, अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिकस्थलहरूमा बच्चालाईस्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्ष र समयको व्यवस्था गर्ने नीति रहेको तर कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीय तहको कार्यालय, अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिकस्थलहरूमा बच्चालाईस्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्ष र समयको व्यवस्था सम्वन्धी नीति तथा यसको व्यवस्थापन केहीपनि नभएको।	स्थानीय तहको कार्यालय, अस्पताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिकस्थलहरूमा बच्चालाईस्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्ष र समयको व्यवस्था गर्ने नीति र यसको अनुगमन प्रतिवेदन
६७	४.२.३परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ्य सम्बन्धीकार्यक्रम लगायत महिलाहरूको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरूसंचालन गरिएका छन् ?	०-१	१	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ्य सम्बन्धीकार्यक्रम लगायत महिलाहरूको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरूसंचालन गरिएका।	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ्य सम्बन्धीकार्यक्रम लगायत महिलाहरूको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी केही विशेष कार्यक्रमहरू मात्र संचालन भएका।	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ्य सम्बन्धीकार्यक्रम लगायत महिलाहरूको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी कुनैपनि विशेष कार्यक्रमहरूसंचालित नभएका ।	सुत्केरी हुँदाको स्वास्थ्य अवस्था सुधार गर्न, किशोरीहरूको लागि प्रजनन र यौन शिक्षा आदानप्रदान गर्न, एचआईभी एड्स, स्तनक्यान्सर, पाठेघरको क्यान्सर र आङ्ग खस्ने अवस्था सुधार गर्ने र स्वास्थ्यशिविरहरू राख्ने जस्ता महिलाको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी कार्यक्रम संख्या र पटक तथा सहभागी संख्या

६८	४.२.४महिला, गरिब, निमुखा र बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोगगर्ने कार्यक्रम र बजेट भए।नभएको ?	०-१	०.५	महिला, गरिब, निमुखा र बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोगगर्ने कार्यक्रम र बजेट कार्यान्वयनमा रहेको।	महिला, गरिब, निमुखा र बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोगगर्ने कार्यक्रम भएपनि बजेट विनियोजन नभएको।	महिला, गरिब, निमुखा र बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोगगर्ने कार्यक्रम र बजेट नभएको।	महिला, गरिब, निमुखा र बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोगगर्ने चालु वर्षको कार्यक्रम र बजेट भएको प्रति र गतवर्षको समीक्षा प्रतिवेदन
४.३.शिक्षा कार्यक्रम ४ प्रासाङ् ३.५							
६९	४.३.१स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्नागराउने प्रवन्ध मिलाए।नमिलाएको ?	०-१	१	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्नागराउने प्रवन्ध मिलाएको।	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्नागराउने नीति भएपनि पर्याप्त प्रयास नभएको।	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्नागराउने प्रवन्ध नमिलाएको।	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्नागराउने निर्णय तथा यसको कार्यान्वयन प्रतिवेदन
७०	४.३.२स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालिका तथा वञ्चितिकरणमा परेका समूदायकासबै बालबालिकालाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक र शैक्षिक सामाग्री तथा पोसाक उपलब्ध गराउन छात्रवृत्तिकोव्यवस्था गरी निशपक्ष वितरण हुने प्रवन्ध मिलाए।नमिलाएको ?	०-१	१	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालिका तथा वञ्चितिकरणमा परेका समूदायकासबै बालबालिकालाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक र शैक्षिक सामाग्री तथा पोसाक उपलब्ध गराउन छात्रवृत्तिकोव्यवस्था गरी निशपक्ष वितरण हुने प्रवन्ध मिलाएको।	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका केही परिवारका बालिका तथा वञ्चितिकरणमा परेका समूदायकाकेही बालबालिकालाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक र शैक्षिक सामाग्री तथा पोसाक उपलब्ध गराउन छात्रवृत्तिकोव्यवस्था गरी निशपक्ष वितरण हुने प्रवन्ध मिलाएको।	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालिका तथा वञ्चितिकरणमा परेका समूदायकाकुनै बालबालिकालाई पनि दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक र शैक्षिक सामाग्री तथा पोसाक उपलब्ध गराउन छात्रवृत्तिकोव्यवस्था गरी निशपक्ष वितरण हुने प्रवन्ध नमिलाएको।	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालिका तथा वञ्चितिकरणमा परेका समूदायकासबै बालबालिकालाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक र शैक्षिक सामाग्री तथा पोसाक उपलब्ध गराउन छात्रवृत्तिकोव्यवस्था गरी निशपक्ष वितरण हुने प्रवन्ध मिलाउने कार्यक्रम तथा कार्यान्वयन प्रतिवेदन

७१	४.३.३निरक्षर महिलाहरूको लागिशिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू संचालित भए। नभएका ? (जस्तै: अभिभावकशिक्षा, प्रौढ तथा किशोरी कक्षाहरू, साथी शिक्षा, कार्यमूलक प्रौढ शिक्षा, बच्चादेखि बच्चा कक्षा, आदि) (कार्यक्रम संख्या र पटक तथा सहभागी संख्या)	०-१	०.५	निरक्षर महिलाहरूको लागिशिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू अभिभावकशिक्षा, प्रौढ तथा किशोरी कक्षाहरू, साथी शिक्षा, कार्यमूलक प्रौढ शिक्षा, बच्चादेखि बच्चा कक्षा, आदि संचालन भएका।	निरक्षर महिलाहरूको लागिशिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू अभिभावकशिक्षा, प्रौढ तथा किशोरी कक्षाहरू, साथी शिक्षा, कार्यमूलक प्रौढ शिक्षा, बच्चादेखि बच्चा कक्षा, आदि संचालन गर्ने नीति भएपनि बजेट विनियोजन नभएको।	निरक्षर महिलाहरूको लागिशिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू अभिभावकशिक्षा, प्रौढ तथा किशोरी कक्षाहरू, साथी शिक्षा, कार्यमूलक प्रौढ शिक्षा, बच्चादेखि बच्चा कक्षाआदि कुनैपनि संचालन नभएको।	निरक्षर महिलाहरूको लागिशिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू अभिभावकशिक्षा, प्रौढ तथा किशोरी कक्षाहरू, साथी शिक्षा, कार्यमूलक प्रौढ शिक्षा, बच्चादेखि बच्चा कक्षाआदि संचालनको उपस्थिति र चनुगमन प्रतिवेदन
७२	४.३.४विद्यालयमा छात्र र छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, किशोरी छात्राको लागी प्याड र यौन शिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम संचालन हुने गरे।नगरेको ?	०-१	१	विद्यालयमा छात्र र छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, किशोरी छात्राको लागी प्याड र यौन शिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम संचालन हुने गरेको।	केही विद्यालयमा छात्र र छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, किशोरी छात्राको लागी प्याड र यौन शिक्षा तथा सहजीकरण सम्बन्धी सिमित कार्यक्रम संचालन हुने गरेको।	विद्यालयमा छात्र र छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, किशोरी छात्राको लागी प्याड र यौन शिक्षा तथा सहजीकरण जस्ता कुनै कार्यक्रम संचालन हुने नगरेको।	विद्यालयमा छात्र र छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, किशोरी छात्राको लागी प्याड र यौन शिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम संचालन तथा अनुगमनका प्रतिवेदनहरू
४.४.खानेपानी तथासरसफाइ ४ प्रासाइ ३							
७३	४.४.१गाउँपालिका।नगरपालिकामा सफा पिउने पानी, सफासँग हात धुने व्यवस्था, महिला र पुरुषका लागि अलग्गै शौचालयको व्यवस्था, र स्यानीटाइजरको उपयोग गर्ने प्रवन्ध भए।नभएको ?	०-१	१	गाउँपालिका /नगरपालिकामा सफा पिउने पानी, सफासँग हात धुने व्यवस्था, महिला र पुरुषका लागि अलग्गै शौचालयको व्यवस्था, र स्यानीटाइजरको उपयोग गर्ने प्रवन्ध भएको।	गाउँपालिका /नगरपालिकामा सफा पिउने पानी, सफासँग हात धुने व्यवस्था, महिला र पुरुषका लागि एउटै शौचालयको व्यवस्थाभएको।	गाउँपालिका /नगरपालिकामा सफा पिउने पानी, सफासँग हात धुने व्यवस्था, महिला र पुरुषका लागि अलग्गै शौचालयको व्यवस्था, र स्यानीटाइजरको उपयोग गर्ने प्रवन्ध नभएको।	गाउँपालिका /नगरपालिकामा सफा पिउने पानी, सफासँग हात धुने व्यवस्था, महिला र पुरुषका लागि अलग्गै शौचालयको व्यवस्था, र स्यानीटाइजरको उपयोग गर्ने प्रवन्ध भए/नभएको अनुगमन गर्ने

७४	४.४.२स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरुको सक्रीय सहभागितामा वडा वडामा खुला दिसामुख्त पालिका, घरघरमा शौचालय, डाँडा र गौँडामा पोखरी, टोल सफाइ अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरे।नगरेको ?	०-१	१	स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरुको सक्रीय सहभागितामा वडा वडामा खुला दिसामुख्त पालिका, घरघरमा शौचालय, डाँडा र गौँडामा पोखरी, टोल सफाइ अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरेको।	स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरुको सक्रीय सहभागितामाकेही वडामा खुला दिसामुख्त पालिका, घरघरमा शौचालय, डाँडा र गौँडामा पोखरी, टोल सफाइ अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन भएको।	स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरुको सक्रीय सहभागितामा वडा वडामा खुला दिसामुख्त पालिका, घरघरमा शौचालय, डाँडा र गौँडामा पोखरी, टोल सफाइ अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन हुने नगरेको।	स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरुको सक्रीय सहभागितामा वडा वडामा खुला दिसामुख्त पालिका, घरघरमा शौचालय, डाँडा र गौँडामा पोखरी, टोल सफाइ अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने बजेट र संचालन प्रतिवेदन
७५	४.४.३कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुट्याउने व्यवस्था, फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्छाको फोहोर र पानीबाट करेसा बाली तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरुषको समान सहभागिता हुनुपर्ने जस्ता चेतना अभिवुद्धि कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरे।नगरेको ?	०-१	०.५	कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुट्याउने व्यवस्था, फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्छाको फोहोर र पानीबाट करेसा बाली तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरुषको समान सहभागिता हुनुपर्ने जस्ता चेतना अभिवुद्धि कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरेको।	कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुट्याउने व्यवस्था, फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्छाको फोहोर र पानीबाट करेसा बाली तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरुषको समान सहभागिता हुनुपर्ने जस्ता चेतना अभिवुद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने बजेट तथा कार्यक्रम रहेको तर कार्यान्वयन नभएको।	कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुट्याउने व्यवस्था, फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्छाको फोहोर र पानीबाट करेसा बाली तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरुषको समान सहभागिता हुनुपर्ने जस्ता चेतना अभिवुद्धि कार्यक्रम सञ्चालन हुने नगरेको।	कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुट्याउने व्यवस्था, फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्छाको फोहोर र पानीबाट करेसा बाली तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरुषको समान सहभागिता हुनुपर्ने जस्ता चेतना अभिवुद्धि कार्यक्रमको स्वीकृत बजेट र सञ्चालन प्रतिवेदन

७६	४.४.४ महिलाहरू बढीमात्रामा संलग्न हुने कार्यमा सफापानीको सहज व्यवस्थाका लागि स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागितामा आकासेपानी संकलन र भण्डारण, परंपरागत इनार र कुवाको पुनर्जीविकरण र रिचार्जिङ कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरे।नगरेको ?	०-१	०.५	महिलाहरू बढीमात्रामा संलग्न हुने कार्यमा सफापानीको सहज व्यवस्थाका लागि स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागितामा आकासेपानी संकलन र भण्डारण, परंपरागत इनार र कुवाको पुनर्जीविकरण र रिचार्जिङ कार्यक्रम सञ्चालन हुने नगरेको।	महिलाहरू बढीमात्रामा संलग्न हुने कार्यमा सफापानीको सहज व्यवस्थाका लागि स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागितामा आकासेपानी संकलन र भण्डारण, परंपरागत इनार र कुवाको पुनर्जीविकरण र रिचार्जिङ कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने कार्यक्रम रहेको तर कार्यान्वयन नभएको।	महिलाहरू बढीमात्रामा संलग्न हुने कार्यमा सफापानीको सहज व्यवस्थाका लागि स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागितामा आकासेपानी संकलन र भण्डारण, परंपरागत इनार र कुवाको पुनर्जीविकरण र रिचार्जिङ कार्यक्रम सञ्चालन हुने नगरेको।	स्थानीय महिलाहरूको सक्रिय सहभागितामा आकासेपानी संकलन र भण्डारण, परंपरागत इनार र कुवाको पुनर्जीविकरण र रिचार्जिङ कार्यक्रम सञ्चालन बजेट र प्रतिवेदन
----	--	-----	-----	---	--	---	--

४.५.स्वरोजगार तथा आय आर्जन र बजार व्यवस्थापन ४

प्रासाङ् ३.५

७७	४.५.१ स्थानीय सरकारकोयोजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिईमहिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमहरू राख्ने र बार्षिक बजेटमा समावेश गरी कार्यान्वयन गरिएको छ।छैन ?	०-१	१	स्थानीय सरकारकोयोजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिईमहिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमहरू राख्ने गरिएको र बार्षिक बजेटमा समावेश गरी कार्यान्वयन गरिएको।	स्थानीय सरकारकोयोजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिईमहिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक केही कार्यक्रमहरू राख्ने गरिएको तर र बार्षिक बजेटमा समावेश गरी कार्यान्वयननभएको।	स्थानीय सरकारकोयोजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिईमहिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कुनै कार्यक्रम राख्ने नगरिएको।	स्थानीय सरकारकोयोजना तर्जुमा गर्नु अगाडि बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिईमहिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमको विषयवस्तु, बजेट तथा संख्या
----	---	-----	---	---	---	---	---

७८	४.५.२स्थानीय सरकारलेस्वरोजगार तथा बैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोक्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय गरी कार्यान्वयन गर्ने गरे।नगरेको ? (कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	०-१	१	स्थानीय सरकारलेस्वरोजगार तथा बैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोक्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय गरी कार्यान्वयन गर्ने गरेको।	स्थानीय सरकारलेस्वरोजगार तथा बैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोक्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय गरेको तर कार्यान्वयन नभएको।	स्थानीय सरकारलेस्वरोजगार तथा बैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोक्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय नगरेको र कुनै त्यस्ता कार्यक्रम कार्यान्वयन नभएको।	स्थानीय सरकारलेस्वरोजगार तथा बैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोक्षमता विकासको लागि गरिएका कार्यक्रमहरूको संख्या र उपस्थिति, तथा स्वीकृत कार्यक्रम
७९	४.५.३ग्रामीण महिलाप्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धी प्राविधिक) रसामाजिक परिचालक तयार गर्ने गरे।नगरेको ? (मनोनयन, नियुक्ति वा गठन र तालिमसम्बन्धी सुचकांक)	०-१	१	ग्रामीण महिलाप्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धी प्राविधिक) रसामाजिक परिचालक तयार गर्ने गरेको।	ग्रामीण महिलाप्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धी प्राविधिक) रसामाजिक परिचालक तयार गर्ने नीति रहेको तर कार्यान्वयन नभएको।	ग्रामीण महिलाप्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धी प्राविधिक) रसामाजिक परिचालक तयार गर्ने नगरेको।	ग्रामीण महिलाप्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धी प्राविधिक) रसामाजिक परिचालक तयार गर्ने गर्ने निर्णय र मनोनयन, नियुक्ति वा गठन र तालिमसम्बन्धी विवरण
८०	४.५.४गरिब तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापनमा पालिकाको कार्यक्रम कार्यान्वयन भए।नभएको ?	०-१	०.५	गरिब तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापनमा पालिकाको कार्यक्रम कार्यान्वयन भएको।	गरिब तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापनमा पालिकाको कार्यक्रम भएको तर कार्यान्वयन नभएको।	गरिब तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापनमा पालिकाको कार्यक्रम नभएको।	गरिब तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापनमा पालिकाको कार्यक्रम र अनुगमन प्रतिवेदन

मुख्य सूचक सहायक सूचक र सूचकहरू	सूचकको अङ्क	प्राप्ति अङ्क	१ अंक आउने अवस्था	०.५ अंक आउने अवस्था	० अंक आउने अवस्था	प्रमाणिकरणको आधार
५ सुशासन तथा उत्तरदायित्व २०	प्राप्ति १५.५					

	५.१. सुशासन ४	प्राप्ति ३					
८१	५.१.१ स्थानीय तहले स्थानीय सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र स्थानीय शासनका बिषयमा कार्यपालिका तथा सभाबाट नीति, कानून जारी गरी सोही कानून बमोजिम सम्बन्धित अधिकारीबाट निर्णय गरी कामकाज गर्ने गरेको वा तदर्थ निर्णय गरी कामकाज हुने गरेको ?	०-१	०.५	स्थानीय तहले स्थानीय सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र स्थानीय शासनका बिषयमा कार्यपालिका तथा सभाबाट नीति, कानून जारी गरी सोही कानून बमोजिम सम्बन्धित अधिकारीबाट निर्णय गरी कामकाज गर्ने गरेको।	स्थानीय तहले स्थानीय सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र स्थानीय शासनका बिषयमा कार्यपालिका तथा सभाबाट नीति, कानून जारी गरेपनि सम्बन्धित अधिकारीबाट तदर्थ निर्णय गरी कामकाज हुने गरेको।	स्थानीय तहले स्थानीय सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र स्थानीय शासनका बिषयमा तदर्थ निर्णय गरी कामकाज हुने गरेको।	स्थानीय तहले स्थानीय सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र स्थानीय शासनका बिषयमा कार्यपालिका तथा सभाबाट नीति, कानून जारी र कानून बमोजिम सम्बन्धित अधिकारीबाट भएका निर्णय
८२	५.१.२ स्थानीय तहले विधिको शासन, व्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार विरुद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निष्पक्षता र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता नीति कार्यान्वयनमा ल्याए। नल्याएको ?	०-१	०.५	स्थानीय तहले विधिको शासन, व्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार विरुद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निष्पक्षता र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता नीति कार्यान्वयनमा ल्याएको।	स्थानीय तहले विधिको शासन, व्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार विरुद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निष्पक्षता र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता केही नीतिमात्र कार्यान्वयनमा ल्याएको।	स्थानीय तहले विधिको शासन, व्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार विरुद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निष्पक्षता र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता कुनै नीति कार्यान्वयनमा नल्याएको।	स्थानीय तहले विधिको शासन, व्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार विरुद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निष्पक्षता र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता नीति र कार्यान्वयन प्रतिवेदन
८३	५.१.३ महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्यवटा प्रतिवद्धताहरूका क्षेत्रमा कार्यक्रम तय गरी कार्यान्वयन गर्ने गरेको छ ? (कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति)	०-१	१	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्यवटा प्रतिवद्धताहरूका क्षेत्रमा कार्यक्रम तय गरी कार्यान्वयन गर्ने गरेको।	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्यवटा प्रतिवद्धताहरूका क्षेत्रमा कार्यक्रम तय भएपनि कार्यान्वयन नभएको।	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्यवटा प्रतिवद्धताका क्षेत्रमा कुनै कार्यक्रम तय नभएको तथा कुनै कार्यान्वयन नभएको।	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्यवटा प्रतिवद्धताहरूका क्षेत्रमा स्वीकृत तथा सञ्चालित कार्यक्रम संख्या र उपस्थिति

८४	५.१.४ संयुक्तराष्ट्रसङ्घीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा गरिएको प्रतिबद्धता कार्यान्वयनगर्न कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन गरी कार्यक्रमहरू समयैमा सम्पन्न गरेको छ ?	०-१	१	संयुक्तराष्ट्रसङ्घीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा गरिएको प्रतिबद्धता कार्यान्वयनगर्न कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन गरी कार्यक्रमहरू समयैमा सम्पन्न गर्ने गरेको।	संयुक्तराष्ट्रसङ्घीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा गरिएको प्रतिबद्धता कार्यान्वयनगर्न कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन भएपनि कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन नभएको।	संयुक्तराष्ट्रसङ्घीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा गरिएको प्रतिबद्धता कार्यान्वयनगर्न कुनै कार्यक्रममा रकम विनियोजन नभएको र हालसम्म कुनै कार्यक्रम नभएको।	संयुक्तराष्ट्रसङ्घीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा गरिएको प्रतिबद्धता कार्यान्वयनगर्न कार्यक्रममा विनियोजित बजेट तथा कार्यक्रम संख्या, कार्यक्रम संचालन भएको संख्या र उपस्थिति
	५.२. उत्तरदायित्व रजवाफदेहिता ४ प्रासाङ् ३.५						
८५	५.२.१ स्थानीयसरकारले नियमित रुपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गर्ने गरे।नगरेको ?	०-१	१	स्थानीयसरकारले नियमित रुपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गर्ने गरेको।	स्थानीयसरकारले आकल झुकल केही कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गर्ने गरेको।	स्थानीयसरकारले कुनै कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गर्ने नगरेको।	स्थानीयसरकारले नियमित रुपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गरेको प्रति र कार्यक्रमको उपस्थिति

८८	५.२.४स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याए।नल्याएको ?	०-१	०.५	स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको।	स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरे पनि कार्यान्वयनमा आइनसकेको।	स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा नल्याएको।	स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको स्वीकृत आचार संहिता
	५.३. सूचना तथा संचार ४ प्रासाङ् ३						
८९	५.३.१स्थानीयसरकारले नियमितरूपमा समग्र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमको सार्वजनिक गर्ने गरे।नगरेकोर महिला, बालबालिका र आदिवासी जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग, दलित, अपाङ्गता भएकाव्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलाई लक्षित गरेर राखेको कार्यक्रम तथा बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी सार्वजनिकगरे।नगरेको ?	०-१	१	स्थानीयसरकारले नियमितरूपमा समग्र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमको सार्वजनिक गर्ने गरेकोर महिला, बालबालिका र आदिवासी जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग, दलित, अपाङ्गता भएकाव्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलाई लक्षित गरेर राखेको कार्यक्रम तथा बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी सार्वजनिकगरेको।	स्थानीयसरकारले नियमितरूपमा समग्र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमको सार्वजनिक गर्ने गरे पनि महिला, बालबालिका र आदिवासी जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग, दलित, अपाङ्गता भएकाव्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलाई लक्षित गरेर राखेको कार्यक्रम तथा बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी सार्वजनिकनगरेको।	स्थानीयसरकारले नियमितरूपमा समग्र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमको सार्वजनिक गर्ने नगरेकोर महिला, बालबालिका र आदिवासी जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग, दलित, अपाङ्गता भएकाव्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलाई लक्षित गरेर राखेको कार्यक्रम तथा बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी सार्वजनिकनगरेको।	स्थानीयसरकारले नियमितरूपमा समग्र गरेको वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमको सार्वजनिकीकरण र महिला, बालबालिका र आदिवासी जनजाति, मधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग, दलित, अपाङ्गता भएकाव्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिक लक्षित कार्यक्रम तथा बजेट सार्वजनिकगरेको अभिलेख
९०	५.३.२स्थानीयसरकारले स्थानीय सूचना स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रशारण गर्ने गरे। नगरेको ?	०-१	०.५	स्थानीयसरकारले स्थानीय सूचना स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रशारण गर्ने गरेको।	स्थानीयसरकारले स्थानीय सूचना स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रशारण गर्ने नीति रहेको तर कार्यान्वयन नभएको।	स्थानीयसरकारले स्थानीय सूचना स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रशारण गर्ने नगरेको।	स्थानीयसरकारले स्थानीय सूचनाहरू स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रशारण गरेको विवरण

९१	५.३.३के स्थानीयसरकारले स्थानीय रेडियो, एफ.एम. र छापा माध्यमद्वारा समावेशीकरण तथा लैंगिकसमानता सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित गर्ने गरेको छ ?	०-१	१	स्थानीयसरकारले स्थानीय रेडियो, एफ.एम. र छापा माध्यमद्वारा समावेशीकरण तथा लैंगिकसमानता सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित गर्ने गरेको।	स्थानीयसरकारले स्थानीय रेडियो, एफ.एम. र छापा माध्यमद्वारा केहीमात्र समावेशी तथा लैंगिकसमानता सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित गर्ने गरेको।	स्थानीयसरकारले स्थानीय रेडियो, एफ.एम. र छापा माध्यमद्वारा समावेशीकरण तथा लैंगिकसमानता सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित गर्ने नगरेको।	स्थानीयसरकारले स्थानीय रेडियो, एफ.एम. र छापा माध्यमद्वारा समावेशीकरण तथा लैंगिकसमानता सम्बन्धी प्रवाहित सूचनाको प्रति
९२	५.३.४ के स्थानीयस्तरमा महिला, बालबालिका सबै जातजातिका विपन्न वर्ग (आदिवासी जनजाति, दलितमधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएको व्यक्तिहरू, जेष्ठ नागरिक लगायत अन्यलक्षित समुहहरूको सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाहबाट यीवर्गहरूको जनचेतनामा वृद्धि भएको छ ? (आधार तथ्याँकसँग समेत तुलना गर्न सकिने)	०-१	०.५	स्थानीयस्तरमा महिला, बालबालिका सबै जातजातिका विपन्न वर्ग (आदिवासी जनजाति, दलितमधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएको व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिक लगायत अन्यलक्षित समुहहरूको सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाहबाट यीवर्गहरूको जनचेतनामा वृद्धि भएको।	स्थानीयस्तरमा महिला, बालबालिका सबै जातजातिका विपन्न वर्ग (आदिवासी जनजाति, दलितमधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएको व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिक लगायत अन्यलक्षित समुहहरूको सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाह भएपनि यसबाट यीवर्गहरूको जनचेतनामा वृद्धि भएको आधार नभएको।	स्थानीयस्तरमा महिला, बालबालिका सबै जातजातिका विपन्न वर्ग (आदिवासी जनजाति, दलितमधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएको व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिक लगायत अन्यलक्षित समुहहरूको सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाह नभएको र स्थानीय तहका कार्यक्रमबाट यीवर्गहरूको जनचेतनामा वृद्धि नभएको।	के स्थानीयस्तरमा महिला, बालबालिका सबै जातजातिका विपन्न वर्ग (आदिवासी जनजाति, दलितमधेशी, मुस्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएको व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिक लगायत अन्यलक्षित समुहहरूको सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाहबाट यीवर्गहरूको जनचेतनामा वृद्धि भएको तथ्याँक वा अध्ययन प्रतिवेदन
५.४.अनुगमन तथामूल्याङ्कन४ प्रासाङ् २.५							
९३	५.४.१के कार्यक्रमतथा परियोजना कार्यान्वयनबाट सम्बन्धित समुदायले पूरा लाभ लिन सकेको छ?	०-१	१	कार्यक्रमतथा परियोजना कार्यान्वयनबाट सम्बन्धित समुदायले पूरा लाभ लिन सकेको।	कार्यक्रमतथा परियोजना कार्यान्वयनबाट सम्बन्धित समुदायले केहीमात्र लाभ लिन सकेको।	कार्यक्रमतथा परियोजना कार्यान्वयनबाट सम्बन्धित समुदायले लाभ लिन नसकेको।	कार्यक्रमतथा परियोजना कार्यान्वयनबाट सम्बन्धित समुदायले पूरा लाभ लिएको प्रभाव अध्ययन प्रतिवेदन

[illegible]

अनुसूची: २. परिक्षण कार्यक्रमको फोटोहरु

अनुसूची : ३ लैससास परीक्षण कार्यशालाका सहभागीको विवरण

आज मिति २०८३ साल असार १७ गतेका दिन गेरुवा गाउँपालिका बाँकेको जेडसी मुलप्रवाहीकरण समितिको बैठक समितिका संयोजक श्री जमान सिंह केसीको अध्यक्षतामा बसी तपशिल बमोजिमको विषयमा छलफल गरी निर्णय गरियो ।

उपस्थित पदाधिकारीहरू:

श्री जमान सिंह केसी	- संयोजक (अध्यक्ष)
श्री लक्ष्मी कुमारी चौधरी	- सदस्य (उपाध्यक्ष)
श्री बस बहादुर राना	- सदस्य (प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत)
श्री निर्मल चौधरी	- सदस्य (सामाजिक विकास समिति संयोजक तथा वडा अध्यक्ष-३)
श्री कृष्ण थारु	- सदस्य (२ नम्बर वडा अध्यक्ष)
श्री भिमा लोहानी	- सदस्य (कार्यपालिका महिला सदस्य)
श्री हिरा चौधरी	- सदस्य (कार्यपालिका महिला सदस्य)
श्री भक्ति प्रसाद न्यौपाने	- सदस्य (अपांगता सञ्जाल)
श्री रमा पुन मगर	- सदस्य सचिव (महिला विकास निरीक्षक)

आमन्त्रित

हेम राज भट्ट	- निर्देशक, बास नेपाल
माधव कार्की	- जन सम्पर्क अधिकृत, बास नेपाल

प्रस्तावहरू:

प्रस्ताव नं. १. लैसअसास परीक्षण अभिमुखिकरण सम्बन्धमा ।

प्रस्ताव नं. २. लैसअसास परीक्षण कार्यदल गठन सम्बन्धमा ।

निर्णयहरू:

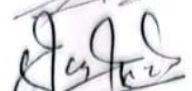
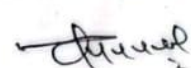
निर्णय नं १. प्रस्ताव नं. १ माथि छलफल गर्दा गेरुवा गाउँपालिका वार्डियाको लैसअसास परीक्षण सम्बन्धी लैसअसास कार्यान्वयन समिति र शाखा प्रमुखको उपस्थितिमा अभिमुखिकरण गर्ने निर्णय गरियो

निर्णय नं २. लैसअसास परीक्षणका लागि तपशिल बमोजिमको कार्यदल गठन गर्ने निर्णय गरियो ।

क्र.सं.	नाम	पद	कैफियत
१	श्री लक्ष्मी कुमारी चौधरी	संयोजक	उपाध्यक्ष
२	श्री रमा पुन मगर	सदस्य	महिला तथा बालबालिका शाखा
३	श्री सुदिप सिग्देल	सदस्य	लेखा शाखा
४	श्री कुन नारायण चौधरी	सदस्य	योजना शाखा
५	श्री नवराज अधिकारी	सदस्य	शिक्षा शाखा
६	श्री नारायण प्रसाद भण्डारी	सदस्य	स्वास्थ्य शाखा
७	श्री हेम राज भट्ट	सदस्य सचिव	जेसी परिक्षक

आज मिति २०८३ साल असार १८ गतेका दिन गेरुवा गाउँपालिकाको लैङ्गिक समानता, अपाङ्गता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण (GEDSI AUDIT) परीक्षण कार्यदलका संयोजक श्री निर्मल चौधरीको अध्यक्षतामा बैठक बसी तपसिल बमोजिमको विषयमा छलफल गरी निर्णय गरियो ।

उपस्थित पदाधिकारीहरू

श्री निर्मल चौधरी	- संयोजक (उपाध्यक्ष)	
श्री सुदीप सिग्देल	- सदस्य (लेखा शाखा)	
श्री कुन नारायण चौधरी	- सदस्य (सामाजिक विकास शाखा)	
श्री नवराज अधिकारी	- सदस्य (संयोजक शाखा)	
श्री नारायण प्रसाद भण्डारी	- सदस्य (अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको नगर सञ्जाल)	
श्री हेमराज भट्ट	- सदस्य (विषय विज्ञ) बास नेपाल	
श्री रमा पुन मगर	- सदस्य सचिव (महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक शाखा)	

आमन्त्रित

माधव कार्की	- जनसम्पर्क अधिकृत, बास नेपाल	

प्रस्तावहरू:

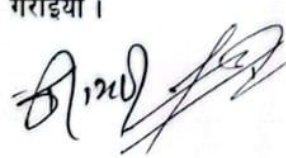
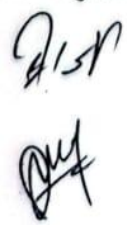
प्रस्ताव नं. १. सूचकहरूमा अंक प्रदान गर्ने सम्बन्धमा ।

प्रस्ताव नं. २. लैसअसास परीक्षणको नतिजा सम्बन्धमा ।

निर्णयहरू:

निर्णय नं १. प्रस्ताव नं. १ माथि छलफल गर्दा गेरुवा गाउँपालिकाको लैसअसास परीक्षण कार्य अन्तर्गत लैसअसास परीक्षणका ५ मुख्य सूचक, २२ वटा उपसूचक र १०० वटा प्रश्नावलीको अध्ययन गरी आवश्यक तथ्यांक तथा कागजात, सो क्षेत्रमा शाखागत र वडागत रुपमा गरेको कार्यक्रमको आधारमा शाखा प्रमुखहरूसँग समन्वय गरी १०० वटा प्रश्नावलीहरूमा प्रमाणको आधारमा अंक प्रदान गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं २. प्रस्ताव नं. १ माथि छलफल गर्दा गेरुवा गाउँपालिकाको लैसअसास परीक्षण कार्यलाई विभिन्न विषयगत शाखासंगको आवश्यक छलफल, नीति कार्यक्रम, निर्णयको अध्ययन गरी छलफल तथा अध्ययनबाट आएका निष्कर्षलाई देहाय अनुसारको तालिका अनुसार अंक प्राप्त भएको जानकारी गराइयो ।

आज मिति २०८३ साल असार १९ गतेका दिन गेरुवा गाउँपालिकाको जेड्सी मुलप्रवाहीकरण समितिको बैठक समितिका संयोजक श्री जमान सिंह केसीज्यूको अध्यक्षतामा बसी तपसिल बमोजिमको विषयमा छलफल गरी निर्णय गरियो ।

उपस्थित पदाधिकारीहरू:

श्री जमान सिंह केसी

- संयोजक (अध्यक्ष)

श्री लक्ष्मी कुमारी चौधरी

- सदस्य (उपाध्यक्ष)

श्री बस बहादुर राना

- सदस्य (प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत)

श्री निर्मल चौधरी

- सदस्य (सामाजिक विकास समिति संयोजक तथा वडा अध्यक्ष-३)

श्री कृष्ण थारु

- सदस्य (२ नम्बर वडा अध्यक्ष)

श्री भिमा लोहासी

- सदस्य (कार्यपालिका महिला सदस्य)

श्री हिरा चौधरी

- सदस्य (कार्यपालिका महिला सदस्य)

श्री रमा पुन मगर

- सदस्य सचिव (महिला विकास निरीक्षक)

आमन्त्रित

हेमराज भट्ट

- (विषय विज्ञ) निर्देशक, वास नेपाल

माधव कुमार कार्की

- जन सम्पर्क अधिकृत, वास नेपाल

प्रस्तावहरू:

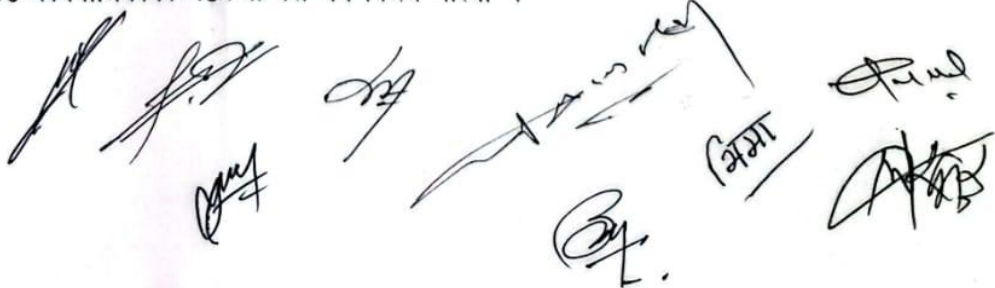
प्रस्ताव नं. १. लैसअसास परीक्षण प्रतिवेदन तथा कार्ययोजना निर्माण एवं प्रस्तुतीकरण सम्बन्धमा ।

प्रस्ताव नं. २. लैसअसास परीक्षण प्रतिवेदन कार्यपालिकामा पेश गर्ने सम्बन्धमा ।

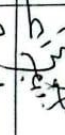
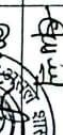
निर्णयहरू:

निर्णय नं १. प्रस्ताव नं. १ माथि छलफल गर्दा गेरुवा गाउँपालिकाको लैसअसास परीक्षणको जिम्मेवारी दिएको संस्था र कार्यदलले पेश गरेको प्रतिवेदन (आ.व. २०८१/०८२ को) अनुसार जम्मा ... अंक प्राप्त भएको समिति समक्ष जानकारी गरियो ।

निर्णय नं २. उल्लेखित पेश भएको लैसअसास परीक्षण (जेड्सी अडिट) प्रतिवेदन अनुमोदनको लागि गाउँ कार्यपालिकाको बैठकमा पेश गर्ने निर्णय गरियो ।

सहभागी विवरण :

क्र.स.	नाम	शाखा	पद	सम्पर्क नम्बर	हस्ताक्षर
१	बस बहादुर बाना	गोरखा गाउँपालिका	प्रमुख शाखा अधिकारी	९८४८०५०४४९	
२	बाबुका सिंह कठुली	कृषि शाखा	कृषि कार्यालय	९८४८०४०६९८८	
३	सोनेबा ठाकुराई	खानेपानी स्वास्थ्य कक्ष	शाखा प्रमुख	९८४८०४६६९९९	
४	बसोदा अठराटे	पुर्खा रिकामा आला	शाखा प्रमुख	९८४८०४६६९९९	
५	सुन्दर बसल	कृषि सेवा शाखा	शाखा प्रमुख	९८४८०४६६९९९	
६	नारायण मल्ल भण्डारी	गोरखा गा.पा. स्वास्थ्य शाखा	शाखा प्रमुख	९८४८०४६६९९९	
७	नारायण अष्टवारी	गोरखा गा.पा.	क्रिया शाखा प्रमुख	९८४८०४६६९९९	
८	सुन्दर बाना	गोरखा गा.पा. स्वास्थ्य शाखा	शाखा प्रमुख	९८४८०४६६९९९	
९	मोनिका थाक	गोरखा गा.पा.	क्रिया शाखा प्रमुख	९८४८०४६६९९९	
१०	सोनी बासु	गोरखा गा.पा.	क्रिया शाखा प्रमुख	९८४८०४६६९९९	
११	सोनी बासु	गोरखा गा.पा.	क्रिया शाखा प्रमुख	९८४८०४६६९९९	
१२	सुन्दर बाना	गोरखा गा.पा.	क्रिया शाखा प्रमुख	९८४८०४६६९९९	
१३	सुन्दर बाना	गोरखा गा.पा.	क्रिया शाखा प्रमुख	९८४८०४६६९९९	
१४	सुन्दर बाना	गोरखा गा.पा.	क्रिया शाखा प्रमुख	९८४८०४६६९९९	

90	સુરેષ પિરેલો	ગાંધી ગાંધીવાલિકા, વાંદો	વાંદો (ગાંધી) આંધ્ર પ્રદેશ	5155555555	
91	નાનિકા રાંધેલો	ગોંડા ગાંધીવાલિકા, વાંદો	વાંદો (ગાંધી) આંધ્ર પ્રદેશ	5155555555	
92	વિપ્રાસા વરુણ	"	વાંદો (ગાંધી) આંધ્ર પ્રદેશ	5155555555	
93	રમેશ રાંધેલો	"	વાંદો (ગાંધી) આંધ્ર પ્રદેશ	5155555555	
94	રુચિ નાંધેલો	"	વાંદો (ગાંધી) આંધ્ર પ્રદેશ	5155555555	
95	રાંધેલો વાંદો	"	વાંદો (ગાંધી) આંધ્ર પ્રદેશ	5155555555	
96	રુચિ નાંધેલો	"	વાંદો (ગાંધી) આંધ્ર પ્રદેશ	5155555555	
97	રુચિ નાંધેલો	"	વાંદો (ગાંધી) આંધ્ર પ્રદેશ	5155555555	
98	રુચિ નાંધેલો	"	વાંદો (ગાંધી) આંધ્ર પ્રદેશ	5155555555	
99	રુચિ નાંધેલો	"	વાંદો (ગાંધી) આંધ્ર પ્રદેશ	5155555555	
100	રુચિ નાંધેલો	"	વાંદો (ગાંધી) આંધ્ર પ્રદેશ	5155555555	

